

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 75 +++ 7 JULIJ 2008

Z letošnjega romanja
v Luján - Foto Pavel Brula
in Stane Snoj

Resnica vas bo osvobodila – škof Gregorij Rožman in njegov čas

STANE SNOJ

Medškofijski odbor za kulturo (MOK), ustanova slovenske Cerkve, že nekaj let prireja forume za dialog med vero in kulturo. Letos je organiziral 4. in 5. aprila četrti forum takšne vrste v hrvaškem obmorskem mestu Lovran in sicer pod geslom *Resnica vas bo osvobodila – škof Gregorij Rožman in njegov čas*.

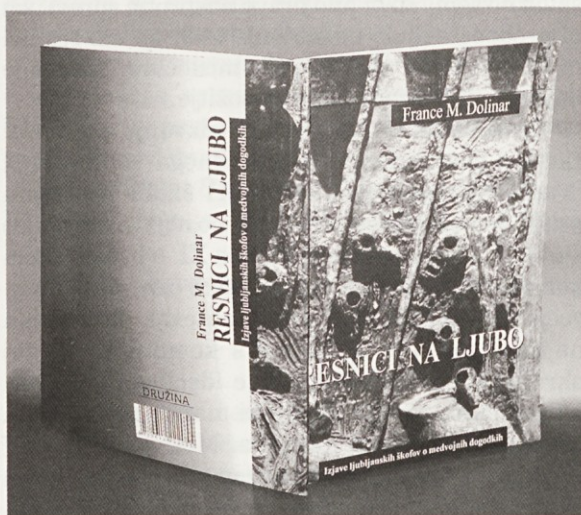
Tajnik omenjenega odbora, Milan Knep, je v uvodnih besedah povedal, da se »v MOK trudijo za forum najti aktualno temo. Aktualno tudi v tem, da se v njej stikajo razmišljanja različnih nazorov in čim širšega kroga ljudi. Kajti lovranski forum je srečanje različno mislečih, ki jih dialog med vero in kulturo zanima.« Po njegovem škof Rožman in njegov čas nikogar v naši državi ne pušča neprizetega. »S tem obdobjem naše zgodovine smo tako rekoč vsi v neki notranji zvezi, najbrž bolj kot se prvi hip zdi. Rožmanov čas je še vedno naš čas, tako globoko smo namreč zaznamovani s travmatično preteklostjo.« Knep je dejal, da teže preteklosti ne moremo kar na silo odložiti, temveč jo moramo ustrezno predelati, da ne bo več obremenjujoča. »Osebnostno si želim, da bi ta forum prispeval k temu, da bi na tisti, dejansko najstrašnejši čas naše narodne zgodovine vse manj gledali kot na izhodišče za utrjevanje sedanjih pozicij v družbi, kar je ena skrajnost; da ga ne bi ravnodušno odmislili, kar je druga skrajnost, temveč da bi nanj zrli v duhu božje vseodpuščajoče ljubezni.«

Na tem forumu so se zbrali nekateri vidni slovenski kulturniki in zgodovinarji, štirje od njih so pa imeli na forumu o tej temi svoje referate.

Prvi od govornikov, Gorazd Kocjančič, je filozofiral v *Eseju o zgodovini*, da za zgodovinarje ni dvoma, da ima smisel govoriti o nečem, kar je bilo. Vprašanje je samo, ali lahko »v svoji kumulaciji, selekciji, naraciji to preteklo bit izrazim. Filozofija pa se sprašuje o nečem predhodnem. Kaj se skriva

v izrazu 'bilo je'? Ga res razumemo? In kako ga razumemo, ko menimo, da ga razumemo? Ko smo o tem tako prepričani kot o obstoju nekega dokumenta, ki ga gledamo pred sabo?« In tako dalje.

Zgodovinar Stane Granda je naslovil svoje predavanje z vprašanjem: *Nepravi človek v nepravem času, na nepravem mestu?* Če hočemo razumeti Rožmanove odločitve med vojno, je dejal, moramo najprej poznati ozračje med duhovščino po razpadu Avstro-Ogrske. »Del starejše duhovščine do nove države ni bil afirmiran, zato so bili tudi politično preganjani. Mlajši duhovniki pa so bili bolj patriotski in so se v letih 1941–1942 intenzivno vključevali v odpor.« Trdil je, da so se vključevali tudi v NOB, ključna točka za sodelovanje pa je bila zanje, da se obnovi stari politični sistem – te pripravljenosti pa znotraj OF ni bilo. »Rožman ni bil politik, mu je pa oblast imponirala. Bil je pripravljen služiti oblasti, preveč dobesedno je vzel,

Zbirka Pravičnost in mir, ureja Anton Stres. Tretja knjiga, France M. Dolinar, RESNICI NA LJUBO – Izjave ljubljanskih škofov o medvojnih dogodkih. V tej knjizici, ki je izšla 1998. pri Družini, »pastirskega pisma škofa Antona Vovka« ni.

da je oblast od Boga. Ni imel kritične distance in ni bil prepričan v to, kar je delal,« je dejal Granda in pristavil, da sam nekatere Rožmanove poteze lahko razume, sploh če upošteva, da je bil izrazito usmerjen na lokalne razmere in mu je manjkalo poznavanje širših obzorij; težko pa Granda razume, »zakaj je škof Rožman maševal ob domobranski prisegi in kaj je delal v paradi«. Ob koncu se je Granda vprašal, kaj bi bilo, če ...»bi Rožman ostal v Jugoslaviji?« Z begom je po njegovem napravil največjo uslugo oblasti, vendar »če pogledamo povojne poboje, zažig škofa Vovka, potem razumemo daljnovidnost«.

Filozofinja Spomenka Hribar je v predavanju *Sprava in novi začetki* poučevala o moralni odgovornosti in socialni soodgovornosti škofa Rožmana ter moralizirala, da moramo dopustiti in verjeti, da je vsakdo pred nami živel, kakor je mogel in znal, v pogojih, ki si jih je sam izbral. »Osebna resnica, osebno prepričanje – pa če je še tako zmotno in škodljivo – spada v dostojanstvo vsakega človeka. Ne izključevati nikogar iz svoje kulture v najširšem pomenu besede! Pogoj za to, da začnemo znova, je sprava. Sprava pa je mogoča, če vsaka stran v sporu najprej sama sebi prizna in obžaluje napake in zmote, ki jih je naredila v preteklosti. Ne kriviti drugega za lastna dejanja! Ne objektivirati lastne krivde v absolutno krivdo drugega! Če to počneš, le nadaljuješ ravnanje po tisti logiki, ki nas je nekoč že zavrtila v državljanski spopad... Sprava ni neko idealno stanje, kjer bi se vsi strinjali, imeli isto mišljenje o preteklosti in sploh o vsem. To bi bilo pravo nasprotje spravi, saj bi predpostavljalo poenotenje vseh na eni resnici in s tem nasilje nad drugače mislečimi. Sprava je neprestano prizadevanje za sožitje.«

Zgodovinar Dolinar je v predavanju ocenjeval škofa s pastoralnega in političnega vidika. Med drugim je ugotavljal, da je pri škofu Rožmanu prišlo do notranjega preobrata po objavi okrožnice *Divini Redemptoris* papeža Pija XI. o brezbožnem komunizmu; papež je komunizem označil kot največjo zablodo 20. stoletja in zahteval, da kristjan ne bo v ničemer sodeloval s komunisti. Po tej okrožnici, je dejal Dolinar, je ideološki boj proti komunizmu postal na neki način prednostna naloga krščanskega oznanila. Med vojno je škof Rožman ostal zvest smernicam okrožnice, izstopata dva poudarka: prvi je humanitaren – pomagati vsakemu človeku, ki je v stiski, istočasno pa je Rožman pozival posameznike in gibanja, »naj se vzdržijo slehernega nasilja, ki izziva pri okupacijskih oblasteh krute represailje nad civil-

nim prebivalstvom«. Zato, kot je dejal Dolinar, ostaja nerešeno vprašanje, zakaj se Rožman od domobranstva ni distanciral, ko se je to podredilo nemškemu poveljstvu. »Pod nemškim poveljstvom domobranci namreč niso bili več čuvarji domačega ognjišča, ampak formirane bojne enote za skupen boj z Nemci proti komunistom, s katerimi so enačili partizane. V tem boju sta si obe strani umazali roke s krvjo narodnjakov. V njem pa je negativno vlogo odigral tudi del duhovščine, kar je Rožmanov naslednik škof Vovk jasno in nedvoumno obsodil v pastirskem pismu duhovnikom za novo leto 1946,« je dejal Dolinar.

Kot je iz poročila v *Družini* razvidno, zadnji trije govorniki v svojih referatih niso povedali nič novega o škofu Rožmanu in njegovem času: udeležencem foruma so le ponovili stare in znane očitke, ki jih je bil deležen škof Rožman in njegov čas v prejšnjem, totalitarnem režimu. Edina novost zanje je bilo odkritje nepoznanega 'pastirskega pisma škofa Antona Vovka', katerega je na koncu predavanja prebral zadnji govornik Dolinar. S tem 'pretresljivim' pismom pa jih je zgodovinar prepričal, da je škofa Rožmana in njegov čas obsodil tudi njegov junaški naslednik škof Anton Vovk, ne samo partizansko zgodovinopisje. Ob domnevnem odkritju te zgodovinske 'resnice', je bilo naravno, da je odbor na koncu foruma sestavil izjavo, jo dal podpisati udeležencem, da je takšno objavil. In kaj je odbor s tem dosegel?

Dr. Janez Zdešar je takoj v naslednji številki *Družine* protestiral, da »forum ni izpolnil bleščeče obljube, ni posijal z osvobodilno resnico v trenutni (ne)kulturni boj proti Cerkvi v Sloveniji. V izjavi se ni držal lastne zahteve o prepovedi sleherne ideološke instrumentalizacije škofa Rožmana o medvojnem dogajanju: instrumentaliziral je generalnega vikarja Vovka.«

Teden kasneje je Milan Knep, tajnik MOK, čutil dolžnost in v pismu bralcev skušal pojasniti, kakšen je bil namen 'lovranske izjave'. V 18. številki *Družine* pa se je oglasila zgodovinarica Tamara Griesser-Pečar s člankom *Vprašljivi osnutki pisma*, v katerem je začela odkrivati resnico o 'pastirskem pismu škofa Antona Vovka':

»Na IV. forumu za dialog med vero in kulturo z naslovom 'Gregorij Rožman in njegov čas' je bila sprejeta izjava proti 'instrumentalizaciji škofa Rožmana in medvojnega dogajanja'. Objavljena je bila potem skupaj z delom pisma, ki naj bi ga napisal generalni vikar Anton Vovk konec leta 1945. V svojem referatu ga je prebral zgodovinar

dr. France M. Dolinar. To pismo, ki v pisni obliki v Lovranu ni bilo predloženo, ni bilo mišljeno kot del izjave. V nasprotju z duhom izjave je prišlo do zlorabe Vovka za ideološke namene, predvsem pa je bila objava povod za nediferenciran napad na katoliško Cerkev in seveda njeno medvojno delovanje. Vrhunec je bil prispevek sopodpisnice izjave v Lovranu, Spomenke Hribar ('Priložnost za novi začetek', Sobotna priloga Dela, 12. 4. 2008), v katerem je uvrstila katolicizem med tri totalitarizme, 'ki smo jih premagali'. Če bi kdo opredelil islam ali judovstvo kot totalitarizem, bi bil upravičeno deležen ostrega protesta. Po vsej verjetnosti bi ga označili za rasista.

Kolega Dolinar je na posvetu v Državnem svetu, na katerem je bila navzoča tudi Hribarjeva, prebral kratek odlomek iz tega pisma, veliko krajši kot v Lovranu. Po formalni in vsebinski analizi celotnega pisma teden dni po posvetu v Lovranu sem prišla do sklepa, da do sedaj ni tehtnega dokaza, da je avtor objavljenega pisma, pravilno rečeno, nepodpisanega, nedatiranega in neoštevilčenega osnutka, ki je spravljen v zapuščini škofa Vovka v Nadškofijskem arhivu, generalni vikar Anton Vovk... Do sedaj ni nobenega dokaza, da je bilo pismo s tako vsebino sploh odposlano in da ga je katerikoli naslovnik – župnik, dekan – prejel. Pisano pa naj bi bilo vsem duhovnikom za novo leto 1946. Tudi v dobro ohranjenem župnijskem arhivu v Breznici, rojstni fari škofa Vovka, ga ni. V tamkajšnjem arhivu so okrožnice vezane, tako da je malo verjetno, da se je lahko kaj izgubilo. Tudi sicer dikcija in miselnost ne ustrezata dokumentom, ki so dokazano Vovkovi.«

Zgodovinarica potem preučuje obtožilni 'dokument', ki ga Dolinar pripisuje škofu Vovku, in ga primerja z umirjeno 'lojalnostno izjavo', ki je poznana kot spomenica duhovščine ljubljanske škofije od 11.7.1945. Predvsem pa jo primerja z napadalnimi osnutki te spomenice, ki so jih pisali znani duhovniki, katerih imena našteva po imenu. Generalni vikar Vovk je te osnutke, iz katerih je nastala spomenica duhovščine ljubljanske škofije, odločno zavrnil. Šele potem, ko jih je stolni kanonik Josip Šimenc predelal v to spomenico, jo je škof Vovk pod pritiskom podpisal, čeprav sam z njo vseeno ni bil zadovoljen, kot je razvidno iz njegovih spominov (Anton Vovk, *V spomin in opomin*).

Zaradi spomenice se je Vovk na škofovski konferenci septembra 1945 moral zagovarjati. V svojih spominih je napisal: »Spomenica!!! Doslej ni ure, da bi me ne zapekla... Koliko trpljenja mi je povzročila.« Docenta Antona Trstenjaka, ki

je prišel po dovoljenje, da piše v *Slovenskem poročevalcu* (v katerem je potem ostro napadal škofa Rožmana), je zavrnil z besedami: »Sem podpisal spomenico, ko ste me potegnili, pa me ne boste več!« Baje, tako Vovk, so duhovniki dobili poseben nalog, da pišejo negativne članke o Cerkv v *Slovenskem poročevalcu*.

Vovk ni nikoli, ne kot generalni vikar, ne kot pomožni škof in ne kot ordinarij ljubljanske škofije, obsodil škofa Gregorija Rožmana, nadškofa Alojzija Stepinca ali Vatikana, čeprav je oblast to od njega neprestano zahtevala. Notranji minister Boris Kraigher mu je npr. 23.10.1946 (skoraj leto dni po domnevnem pismu) očital: »Niste še z eno besedo, pisano ali na prižnicah razglašeno, obsodili duhovnikov zločincev in pa škofov dr. Rožmana in Stepinca!« Na podoben očitek je generalni vikar 11.7.1947 ministru odgovoril: »Pravice, da bi obsojal ali odstavljaj dr. Rožmana, nimam ne jaz ne kdo drugi v škofiji. Smili se mi revež, ko je toliko dobrega storil, tudi vam partizanom, ko je neprestano interveniral.« Kako je ocenjeval škofa Rožmana, je pojasnil na prvo adventno nedeljo, 1.12.1946, ko je bil proti volji oblasti posvečen v škofa: »Za znak posebnih božjih načrtov pa smatram to, da sem izbran za pomožnega škofa sedežu, ki je redno zaseden po našem trpinu in doslednem spoznavalcu božjega in cerkvenega nauka dr. Gregoriju Rožmanu. Bog naj ga varuje in brani vsega hudega! Težo križa je med nami nosil, jo sedaj okuša, pa naj mu tudi plačilo ne izostane!« Sedaj objavljeni del pisma sicer škofa Rožmana ne omenja, med vrsticami pa njegovo delovanje brez dvoma obsoja.

Poleg tega navaja Tamara Griesser-Pečar še druge razloge, zaradi katerih je mnenja, da škof Vovk ni avtor pastirskega pisma, ki ga je v Lovranu ponovno predstavil Dolinar.

V isti številki *Družine* na podoben način utemeljuje svoje mnenje o 'Vovkovem pismu' tudi Janez Zdešar.

'Ugledni' zgodovinar se pa potem ni več oglasil.

+ + +

Ob vsem tem menimo, da imamo, kot verniki Cerkve na Slovenskem, tudi mi pravico povedati svoje mnenje. Po tako groteskno pripravljenem forumu v Lovranu, na katerem je spet imel vodilno vlogo Dolinar, je znova dokazal, da nima posluha za znamenja časa. Ne kot zgodovinar ne kot vernik. Ne more verjeti, da padec komunizma pomeni tudi konec laži o Osvobodilni fronti. Ne ve, da se

je zaradi komunizma že Kocbek razšel s škofom Rožmanom, in še danes ne ve ali noče vedeti, kako se je ta zgodba končala.

Ko so v Sloveniji začeli izdajati *Enciklopedijo Slovenije*, je Josip Vidmar razlagal smisel teh knjig in napisal uvod v prvo knjigo, v katerem je naročal, kaj in kako naj pišejo o zgodovini Slovencev. Prav ta sovražnik vere in Cerkve je izbral Dolinarja za pisca gesel, povezanih z delovanjem katoliške Cerkve med vojno in revolucijo. Josip Vidmar ga je imel za pravega človeka na pravem mestu. Dolinar je s predstavitvijo 'pastirskega pisma škofa Antona Vovka' v Lovranu potrdil prav to, da je še danes pravi Vidmarjev človek na pravem mestu.

Samo resnica nas bo osvobodila.

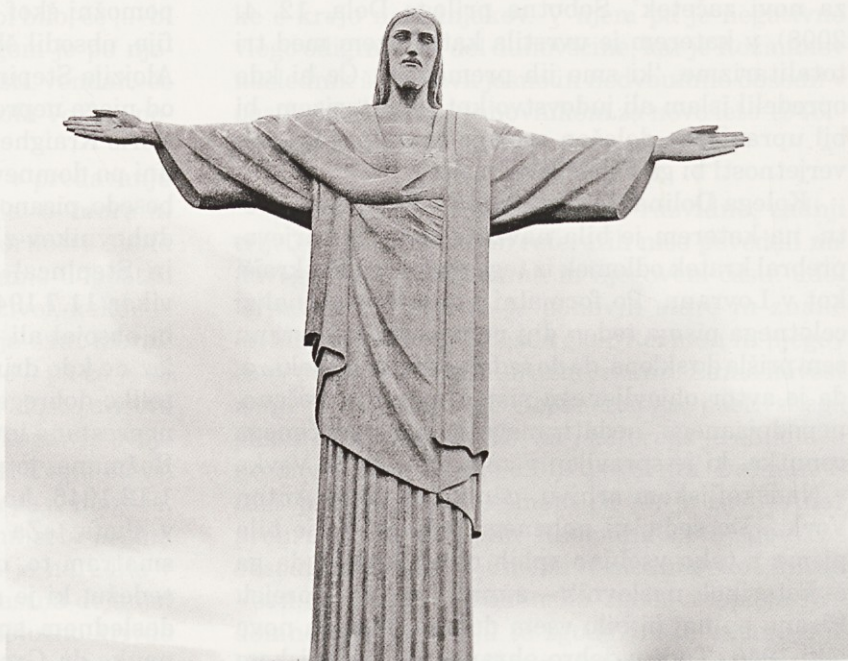
RES JE

Resnica povezana s posamezniki ni obsojanje. Ne soditi ljudem, kot je to pokazal Kristus, ne pomeni, ne videti resnice. Pomeni samo to, da do takih ljudi ne zavzamemo sovražne drže, pač pa jih obravnavamo kot človeka, ki ima namesto boleznih na vesti hude grehe. Lahko mu pomagamo kot kristjani le tako, da mu pomagamo uvideti njegove grehe in mu omogočimo, da se jih pokesa. Pred Bogom bo rešen le, če se jih pokesa. Vnaprejšnje odpuščanje vsega in vsakomur je slaboumje, ne pa krščanska vrednota. Greh po njegovi vsebini je treba sovražiti pri sebi, pa tudi pri drugih. Seveda pa to ne pomeni sovražiti ljudi. Je pa potrebno o resnici spregovoriti, da se vidi njena vsebina. V Sloveniji imamo problem, da še nismo objavili dejstev, ki lahko spremenijo zgodovino, pa tudi podobo o njenih udeležencih.

Komentar bravca ob Zadetkih v polno, iz Družine

JEZUS ODREŠENIK, EDINO UPANJE

FRANÇOIS X. NGUYEN VAN THUÂN

15. avgusta 1975, na praznik Marijinega vnebovzetja, sem bil v Hošimihu (takrat še Saigonu) povabljen, naj grem v predsedniško palačo, v 'palačo neodvisnosti'. Tam so me aretirali. Ura je bila 14.00. Takrat so bili vsi duhovniki, redovniki in redovnice sklicani v operno hišo, da bi se izognili reakciji ljudstva. Tako se je zame začelo novo in čisto posebno obdobje moje dolge pustolovščine.

Od doma sem odšel v talarju, z rožnim vencem v žepu. Na poti v zapor sem se zavedal, da izgubljam vse. Ni mi ostalo drugega, kot da se izročim Božji previdnosti. Četudi sem bil v velikih skrbeh, sem čutil veliko veselje: »Danes je praznik vnebovzetja blažene Device Marije.«

Od tistega trenutka dalje me ni bilo več dovoljeno imenovati »škof, oče ...« Bil sem gospod Van Thuan. Nisem več smel nositi nobenega zna-

menja svojega dostojanstva. Brez poprejšnjega opozorila je tudi Bog od mene zahteval, da se vrnem k bistvenemu.

V šoku tega novega položaja, iz obličja v obličje z Bogom, sem čutil, da mi Jezus zastavlja vprašanje: »Simon, quid dicis de me? - Simon, kaj praviš, kdo sem?« (prim. Mt 16, 15).

V zaporu so moji nekatoliški tovariši hoteli razumeti 'razloge za moje upanje'. Popolnoma prijateljsko in dobronamerno so me vprašali: »Zakaj ste zapustili vse: družino, oblast, bogastvo, da bi hodili za Jezusom? Za to mora biti poseben razlog!« Moji ječarji pa so me spraševali: »Ali zares obstaja Bog? Jezus? Ali je to vraževerje? Ali je to iznajdba zatiralskega razreda?«

Torej je bilo treba razlagati razumljivo, ne s sholastičnim izrazoslovjem, ampak s preprostimi evangelijskimi besedami.

JEZUSOVE POMANJKLJIVOSTI

Nekega dne sem našel poseben način za razlago svojih stališč. Prosim vas za razumevanje in prizanesljivost, če tukaj, pred kurijo, ponavljam izpoved, ki more zveneti kot krivoverstvo:

»Vse stvari sem zapustil zato, da bi hodil za Jezusom, ker ljubim Jezusove pomanjkljivosti.

Prva pomanjkljivost: Jezus nima dobrega spomina

Na križu, v smrtnem boju, je Jezus slišal razbojnika na svoji desni: »Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo« (Lk 23,42). Jaz bi mu odgovoril: »Ne bom te pozabil, toda za svoje zločine moraš zadostiti vsaj z dvajsetimi leti vic.« Jezus pa mu je odgovoril: »Še danes boš z menoj v raju« (Lk 23,42). Pozabi na vse grehe tega človeka.

Nekaj podobnega se je zgodilo z grešnico, ki mu je z dišečim oljem mazilila noge: Jezus ni nič spraševal o njeni pohujšljivi preteklosti, ampak je preprosto rekel: »Odpuščeni so ji mnogi grehi, ker je mnogo ljubila« (Lk 7,47).

Prilika o izgubljenem sinu nam pripoveduje, kako se ta ob vrnitvi v očetovo hišo v svojem srcu pripravlja, kaj bo rekel: »Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Vzemi me za enega svojih najemnikov« (Lk 15,18-19). Toda ko ga oče vidi, da prihaja od daleč, vse pozabi. Steče mu naproti, ga objame in mu ne pusti toliko časa, da bi izrekel svoj govor. Obrne se k služabnikom, ki so zmedeni: »Brž prinesite najboljše oblačilo in ga oblecite! Dajte mu prstan na roko in sandale na noge! Pripeljite pitano tele in ga zakoljite ter jejmo in se veselimo! Ta moj sin je bil namreč mrtev in je oživel; bil je izgubljen in je najden« (Lk 15,22-24).

Jezus nima takšnega spomina kot jaz; ne samo da odpušča in odpušča vsakomur, ampak celo pozabi, da je odpustil.

Druga pomanjkljivost: Jezus ne pozna matematike

Če bi Jezus opravljal izpit iz matematike, bi ga morebiti vrgli. To dokazuje prilika o izgubljeni ovci. Neki pastir je imel sto ovc. Ena od njih se je izgubila in brez obotavljanja jo je šel iskat, drugih devetindevetdeset pa je pustil v puščavi. Ko jo je našel, je nesel ubožico na ramenih (prim. Lk 15,4-7).

Za Jezusa je ena enako devetindevetdeset in morda še več! Kdo bi to sploh sprejel? Toda njegovo usmiljenje se razliva od roda do roda...

Ko gre za to, da reši izgubljeno ovco, Jezusa ne prestraši nobeno tveganje, noben napor. Premišljajmo njegova dejanja, polna sočutja, ko sedi ob Jakobovem vodnjaku in se pogovarja s Samarijanko ali ko se hoče ustaviti pri Zaheju! Kakšna preprostost, ki ne pozna računa, kakšna ljubezen do grešnikov!

Tretja pomanjkljivost: Jezus ne pozna logike

Neka žena, ki ima deset drahem, eno izgubi. Tedaj prižge svetilko, da bi jo našla. Ko jo najde, pokliče svoje sosede in jim reče: »Veselite se z menoj, kajti našla sem drahmo, ki sem jo izgubila« (prim. Lk 15,8-10).

Zares nelogično je vznemirjati svoje prijateljice samo zaradi ene drahme in potem pripraviti praznik, da bi praznovali ta dogodek! In še več, ko povabi svoje prijateljice, porabi več kot eno drahmo! Niti deset drahem bi ne zadoščalo za to, da bi pokrila stroške ...

Tu moremo zares reči s Pascalovimi besedami: »Srce ima svoje razloge, ki jih razum ne pozna.«

Jezus na koncu te prilike razkrije čudno logiko svojega srca: »Prav tako veselje bo vpricho Božjih angelov nad enim grešnikom, ki se spreobrne« (Lk 15,10).

Četrta pomanjkljivost: Jezus je pustolovec

Kdor skrbi za reklamo kake družbe ali nastopi kot kandidat na volitvah, pripravi natančen program z

veliko obljubami.

Ničesar podobnega ni pri Jezusu. Njegovi propagandi je, če jo merimo s človeškimi očmi, namenjen propad.

Tistim, ki gredo za njim, obljublja sodne procese in preganjanja.

Svojim apostolom, ki so zaradi njega pustili vse, ne zagotavlja ne hrane ne prenočišča, ampak samo, da bodo živeli kakor on.

Nekemu pismouku, ki se hoče pridružiti njegovim učencem, odgovori: »Lisice imajo brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil« (Mt 8,20).

Evangeljski odlomek o blagrih, pravi 'avtoportret' Jezusa, pustolovca ljubezni do Očeta in do bratov, je od začetka do konca paradoks, četudi smo ga vajeni poslušati:

»Blagor ubogim v duhu ...
blagor žalostnim ...
blagor tistim, ki so zaradi
pravičnosti preganjani ...

Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse hudo o vas lažnivo govorili.

Veselite in radujte se, kajti vaše
plačilo v nebesih je veliko«
(Mt 5,3-12).

Toda učenci so zaupali temu pustolovcu. Dva tisoč let, se vrsta tistih, ki hodijo za Jezusom, ni pretrgala in se ne bo pretrgala do konca sveta. Zadošča, da pogledamo svetnike vseh časov. Mnogi od njih so del tega blagoslovljenega združenja pustolovcev. Brez naslova, brez telefona, brez faksa ...!

Peta pomanjkljivost: Jezus se ne razume ne na denar ne na ekonomijo

Spomnimo se na priliko o delavcih v vinogradu. »Nebeško kraljestvo je namreč podobno hišnemu gospodarju, ki je šel zgodaj zjutraj najet delavce za svoj vinograd. Potem je spet šel okrog devetih in okrog pol dneva in okrog treh in spet okrog petih ... in jih je poslal v svoj vinograd.« Zvečer je začel z zadnjimi in končal s prvimi in plačal vsakemu en denarij« (prim. Mt 20, 1-16).

Če bi bil Jezus imenovan za oskrbnika kake skupnosti ali za

direktorja podjetja, bi te ustanove propadle ali šle v stečaj: kako plačati nekoga, ki začne delati ob petih popoldne, enako kot tistega, ki dela že od jutra? Ali gre za pomoto? Ali je Jezus slabo računal? Ne! To je storil namerno, ker - kot je razložil: »Ali ne smem storiti s svojim, kar hočem? Ali je tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?«

MI PA SMO VEROVALI V LJUBEZEN

Toda vprašajmo se: zakaj ima Jezus te pomanjkljivosti?

Ker je ljubezen (prim. 1Jn 4,16). Pristna ljubezen ne premišlja, ne meri, ne postavlja meja, ne računa, se ne spominja žalitev in ne postavlja pogojev.

Jezus zmeraj deluje iz ljubezni. Iz ognjišča Trojice nam je prinesel veliko, neskončno, Božjo ljubezen, ljubezen ki gre - kot pravijo očetje - do norosti in postavlja pod vprašaj naše človeške mere.

Ko premišljam o tej ljubezni, je moje srce polno sreče in miru. Upam, da me bo ob koncu življenja Gospod sprejel kot najmanjšega od delavcev v svojem vinogradu in bom vso večnost opeval njegovo usmiljenje, večno osupel nad čudovitimi stvarmi, ki jih hrani za svoje izvoljene. Srečen bom, da bom videl Jezusa z njegovimi 'pomanjkljivostmi', ki jih, hvala Bogu, ni mogoče popraviti.

Svetniki so strokovnjaki za to brezmejno ljubezen. V svojem življenju sem pogosto prosil sestro Faustino Kowalsko, naj mi da razumeti Božje usmiljenje. In ko sem obiskal Paray-le-Monial, sem bil pretresen ob besedah, ki jih je Jezus naslovil na sveto Marjeto Marijo Alacoque: »Če veruješ, boš videla moč mojega Srca.«

Zazrimo se skupaj v skrivnost te usmiljene ljubezni.

Čudovito si vse ustvaril

Bog je ustvaril moža in ženo po svoji podobi: »Naredil si ga malo nižjega od angelov« (Ps 8,6; Heb 2,7). Dal jima je nesmrtnost, resnico, pravičnost ... Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor uči: »Najbolj vzvišen

razlog za človekovo dostojanstvo je njegova poklicanost k občestvu z Bogom. K pogovoru z Bogom je človek povabljen že od začetka svojega nastanka: saj biva le zato, ker ga je Bog iz ljubezni ustvaril in ga vedno iz ljubezni ohranjuje; in človek tudi ne živi v polnosti skladno z resnico, če ne priznava svobodno te ljubezni in se ne izroča svojemu Stvarniku« (CS 19).

Toda človek more v svoji svobodi zavreči veličino, ki mu jo je zaupal Bog v svojem načrtu; lahko se poskuša uresničiti v skladu z lastnim načrtom, drugačnim od prihodnosti, ki mu jo objublja Bog; lahko si poskuša zagotoviti lastno prihodnost, kakor počnejo po pričevanju Svetega pisma poganski narodi, ko iščejo bogastvo, se zanašajo na ljudi, sklepajo zaveznitva s tujimi silami, imajo v posesti svete stvari (prim. Oz 2,10; Ez 16,15 in dalje). Tako postane človek beden. Ne upa več v Boga, ampak sledi lažnemu upanju.

Še čudoviteje si vse prenovil

Bog predvsem s svojimi preroki neprenehoma kliče ljudi k resničnemu upanju, ki je Jezus, edini Odrešenik. V Jezusu nam je dana luč resnice, odpuščanje grehov, prenova svobode ob soočenju s silami zla, nova sposobnost za ljubezen, deležnost Božje narave, zmaga nad smrtjo s telesnim vstajenjem, večno življenje. Jezus prihaja naproti človekovi revščini. Ko nas je rešil, je naredil iz svojega evangelija in iz svoje milosti prenavljajoče počelo sveta in predvsem človeka na vseh področjih njegovega bivanja: zasebnega in javnega, kulturnega in družbenega, političnega in ekonomskega. *Omnia instaurare in Christo.* - Vse prenoviti v Kristusu.

V ekstazi pred Jezusom, ki je moj Bog in moje vse, *Deus meus et omnia*, bi hotel biti skupaj z njim izvir upanja v vrtu sveta, kot piše francoski pesnik Charles Peguy:

»Sprašujejo nas:

toda kako je mogoče,

da ta vodnjak Upanje večno teče,

večno mlad, svež, živ ...

Bog pravi:

Dobri ljudje, to ni tako težko ...

Če bi hotel ta vodnjak narediti čiste izvire s čisto vodo, bi je nikoli ne našel zadosti v vsem mojem stvarstvu.

Vendar prav s slabimi vodami polni svoje vire čiste vode.

In zato je nikoli ne zmanjka.

Vendar je tudi zato Upanje ...

In to je najlepša skrivnost, ki obstaja v vrtu sveta.«

*Salve Mater misericordiae
Mater Dei et mater veniae
Mater spei et mater gratiae
Mater plena sanctae laetitiae.*

O Marija!

O Marija, bodi pozdravljena,
Mati Božja, Mati usmiljena,
Mati nade, Mati vse milosti,
Mati sveta, polna vse radosti.

O Marija!

Bog je ustvaril moža in ženo po svoji podobi!

»Najbolj vzvišen razlog za človekovo dostojanstvo je njegova poklicanost k občestvu z Bogom. K pogovoru z Bogom je človek povabljen že od začetka svojega nastanka: saj biva le zato, ker ga je Bog iz ljubezni ustvaril in ga vedno iz ljubezni ohranjuje; in človek tudi ne živi v polnosti skladno z resnico, če ne priznava svobodno te ljubezni in se ne izroča svojemu Stvarniku.«

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor

Nameni Apostolata molitve

ZA JULIJ

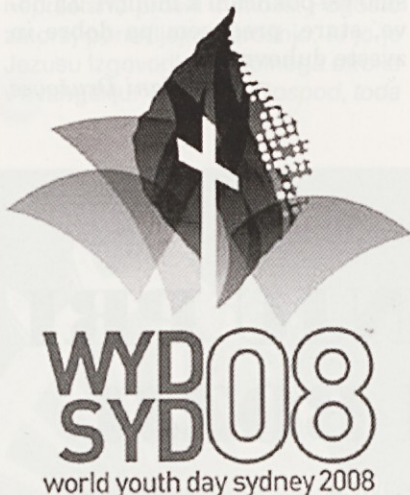
SPLOŠNI: Da bi se povečalo število tistih, ki bi bili kot prostovoljci vedno pripravljene velikodušno služiti krščanski skupnosti.

Božično sporočilo je preprosto: Bog je prišel med nas, ker nas ljubi in pričakuje našo ljubezen. Bog je ljubezen: ne sentimentalna ljubezen, ampak ljubezen, ki postane popoln dar do te mere, da se žrtvuje na križu. Bog je postal človek, ker mu gre za človeka, vsakega človeka. Veliki Bog je hotel izkusiti, kaj pomeni biti človek, kaj zares pomeni živeti v revščini. Hotel je izkusiti človeško življenje z vsem trpljenjem in potrebami človeškega bitja. Novorojeni Jezus je bil položen v jasli v mestu Betlehem, kar pomeni »hiša kruha«.

Jezus, »Božji kruh, ki prihaja iz nebes« (Jn 6,33), postane na neki način dejansko viden v kruhu, ki ga delimo z lačnimi, v nesebični pomoči človeku v stiski in kjerkoli se udejanja služenje človeku, neglede na raso, versko pripadnost ali kulturo. Ko bi le začutili tisto globoko radost, ki izhaja iz take ljubezni, radost, ki je prav gotovo drugačna od lažnega in umišljenega veselja, ki nam ga rišejo reklame. Vsakemu od nas je namenjeno oznanilo iz betlehemske votline: Jezus nas ljubi, nas uči ljubiti in nas izziva k ljubezni.

Benedikt XVI. Ob obisku rimske Karitas, 4. januarja 2007

MISIJSKI: Da bi svetovni dan mladih, ki poteka v Sydneyu, v Avstraliji, prižgal v mladih ogenj Božje ljubezni in pripomogel, da bi postali sejalci upanja za novo človeštvo.

Pretekli mesec smo se spomnili mednarodnega evharističnega kongresa v Quebecu, v Kanadi, v juliju pa imamo pred duhovnimi očmi svetovni dan mladih, ki poteka v Avstraliji, v Sydneyu. Mladi naj bi razplamteli ogenj Božje ljubezni in tako prinesli v našo družbo novo upanje.

Mlad človek naj bo izpolnjen s pravo, močno in osvežujočo ljubeznijo, s katero se daruje Bogu in ljudem, po zgledu Jezusa, našega Gospoda, ki nas je prvi ljubil in se daroval za nas. Samo ljubezen je sposobna, da spremeni človekovo srce. V ljubezni, ki je podarjena, se rojevajo otroci za Boga in za družine.

Le ljubezen premaguje prepad med bogatimi in revnimi, med kulturami in civilizacijami. Zgled takšne ljubezni so svetniki, ljubitelji Boga in človeka, sejalci upanja in solidarnosti.

Zgled nam je na primer Mati Terezija, ali kot je zdaj njeno ime, blažena Terezija iz Kalkute. Mati Terezija je bila pozorna na Jezusovo besedo s križa: »Žejen sem!« Ta klic jo je presunil. Začela je obiskovati umirajoče na Kalkutskih ulicah in je skrbela zanje v zavetiščih. Tako je odgovorila na

prošnjo: Žejen sem! Žejen dobrote, ljubezni, usmiljenja, odpuščenja, solidarnosti. »Kar ste storili kateremu teh mojih malih, ste meni storili«, je potrdil Gospod.

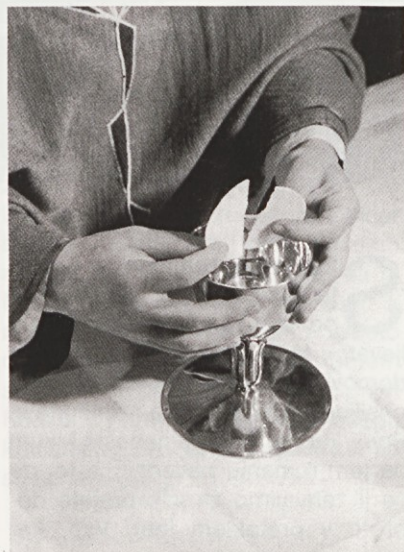
Ljubezen je največja moč, ki jo ima človek. Je tudi najmočnejši vir novega upanja.

p. Jože Kokalj

SLOVENSKI: Da bi ob novih mašah in duhovniških jubilejih povečali skrb in molitev za nove duhovne poklice.

Mesec julij je ponavadi čas novih maš – čas, ko se v nekaterih naših župnijah veselimo pravkar posvečenih služabnikov oltarja. Vsako leto željno čakamo na prilogo tednika Družina, kjer so objavljene fotografije vseh slovenskih novomašnikov in duhovnikov jubilarov. To je čas, ko naša polja zlatorumeno valovijo in nam naznanjajo, da se bliža čas žetve. Včasih se šele tedaj zares zavemo, kako malo je delavcev, ki se bodo odpravili na to žetev ...

Vse slovesnosti – tako ob novih, kot tudi »starih« oziroma jubilejnih mašah, so za naša župnijska občestva priložnost, da se v molitvi goreče obračamo na Gospoda žetve. V slehernem duhovniku nam daje vedeti, da naše prošnje padajo na plodna tla in da niso zaman. Vsaka nova maša je tako za molivce hkrati tolažba in spodbuda, da bi v molitvi za

duhovne poklice vztrajali.

Nobena skrivnost namreč ni, da so danes potrebe po duhovnih poklicih zelo velike, zato je tudi molitev zanje zelo pomembna.

Ko se spomnimo na molitev za duhovne poklice, imamo morda pogosto pred očmi le stare ženice, ki v cerkvi pred mašo molijo rožni venec. Najverjetneje gre največjo zaslugi pripisati prav njihovim zvestim prošnjam, vendar se je

potrebno zavedati, da one vsekar niso edine, ki bi naj molile v ta namen.

Saj tudi duhovnik ni na župniji samo zanje, temveč za vse! Zato naj nam bo vsak novi duhovni poklic zares okrepitev zavesti, kako smo vsi poklicani k molitvi. Za nove, stare, predvsem pa dobre in zveste duhovnike.

Jani Družovec

IZ PRIDIGE NA ROMANJU V LUJANU

NA ROMANJU PRI MATERI BOŽJI

LOJZE KUKOVICA

FOTO STANE SNOJ

Slovensko romanje v Luján, to lepo navado gojimo prav od leta, ko smo se začeli vselejvati v to, v neki meri, našo novo domovino, ko smo bili pred desetletji prisiljeni zapustiti svoje rodne kraje. Prvo, kar naj bi svoji nebeški Materi na tem romanju povedali, je to, da se ji zahvalimo za vse prejete dobrote v preteklem letu. Vse, kar

smo dobrega in lepega prejeli, smo seveda prejeli od Boga, a smo ga prejeli po Marijinem posredovanju, saj je Marija – kot nas uči naša vera – srednica vseh milosti. Brez dvoma je bilo tega veliko, a zato se ji, kot to delajo vsi dobri otroci v družinah, za Bogom zahvalimo tudi njej. Marija brez dvoma to pričakuje in tudi služi.

Bomo jo pa kot posamezniki in kot skupnost tudi prosili. Časi, v katerih nam je živeti, postajajo iz dneva v dan težji in nevarnejši predvsem za našo vero in naše življenje po njej. Zato vsak dan bolj občutimo tudi potrebo po božji pomoči, če hočemo tudi v novih časih ohraniti svojo vero živo in neokrnjeno, imeti tudi pogum in moč še naprej dosledno živeti skladno z našim krščanskim prepričanjem.

Poromali smo torej k Lujanski Mariji, Jezusovi, a tudi naši duhovni materi. K Mariji, ki je bila od vekomaj izbrana, da dá človeško naravo samemu Božjemu Sinu in mu tako omogoči njegovo odrešilno poslanstvo. Ko je izrekla svoje privočenje, je v svojem telesu spočela od Svetega Duha – tistega Svetega Duha, katerega slovesni praznik obhajmo prav danes. Tako je postala mati Božjega Sina in Odrešenika sveta. Toda Marija ni le Božja mati, temveč tudi mati človeštva, duhovna mati vseh ljudi. Torej mati Kristusa, Glave novega božjega ljudstva in tudi naša duhovna, ker je pač mati vsega skrivnostnega Kristusovega telesa, Cerkve, katere udje smo vsi krščeni.

Kot naša mati nas ljubi z vso svojo ljubeznijo, močno in hkrati nežno ljubeznijo, kot nobena še tako dobra zemška mati ne more ljubiti svojih otrok. Marija pa ne bi mogla vršiti svoje naloge, če nas ne bi dodobra poznala. Bog namreč nikomur ne naloži kakšnega poslanstva, ne da bi mu dal tudi vsega, kar potrebuje, da svojo nalogo more tudi vršiti. To pomeni, da Marija vsakega od nas do dobra pozna, neprimerno bolje kot more najboljša mati poznati svoje otroke. A ne le, da nas pozna, ampak nas tudi ljubi z ljubeznijo, kakršne nobena zemška mati ni zmožna. Kakšno zavest varnosti in zaupanja mora ta resnica roditi v vsakem od nas. In če pri tem pomislimo, da more od svojega poveljčane Sina v nebesih izprositi vse, kar bi rada posredovala nam, svojim otrokom na zemlji, potem se v resnici ne smemo in ne moremo ničesar bati.

In danes sta nam ta vera in zaupanje vanjo še posebej potrebni. Živimo namreč v času, ko so nevarnosti za našo vero sâmo in naše življenje

po njej vsak dan večje. Duhovna kriza, v kateri se nahaja svet, je vsak dan večja. Danes je biti kristjan težko, še težje je biti dober kristjan. Smo v času temnih ur človeštva, kakršnih morda ni bilo veliko v vsej človeški zgodovini. Verska in moralna kriza prizadeva tudi Cerkev in premnogo njenih vernikov. To se kaže posebej v postopnem slabljenju in celo izgubljanju vere mnogih kristjanov in v vedno manj doslednem življenju po njej in sploh po božjih zapovedih.

Vse kaže, da neke temne sile hočejo na svetu ustvariti neko novo civilizacijo, v kateri za Boga ne bi bilo več prostora. Vedno manj je smisla in prostora za velike človeške vrednote, za katere edine je vredno živeti in namesto njih se uvajajo druge, pri katerih gre le za iskanje zgolj kratkotrajne zemске sreče. Smo priče, kako se postopoma in načrtno ruši dosedanji moralni red v svetu. Neke temne sile vztrajno delajo na tem, da bi ustvarile domneven Nov svetovni red brez ozira na Boga in njegove zapovedi in zato seveda tudi proti resnični človeški sreči.

In vse to se ne vrši daleč od nas, v nekem tujem in daljnem svetu. Ne, to se godi pred našimi očmi, hoče spremeniti naše dosedanje pravilno mišljenje in naš način življenja. Ogroža naše družine, se nevarno ponuja mladini, seje dvome skoro o vsem, kar smo do sedaj smatrali za resnično, pravilno in Bogu všečno. Zato sta nam v teh zmedenih časih božja in Marijina materinska pomoč še bolj potrebni. Po Cerkvu nas Marija še opozarja in vabi, naj zmeraj bolj skrbimo za močno duhovno življenje. Okuženo okolje, v katerem nam je živeti, je nevarno za vsakega, ki ne

goji resnega duhovnega življenja, s katerim bi se branil pred nevarnostmi. Najprej se moramo vsi resno truditi za neprestano poživljanje in krepitev svoje vere in ker je ta prvenstveno božji dar in šele potem sad našega osebnega navora, moramo zanjo neprestano prositi in moliti. Pogosto zatorej ponavljajmo prošnjo, ki jo je Jezusu izgovoril oče bolnega otroka v evangeliju: »Verujem, Gospod, toda

Milost božja, ki je torej za zveličanje potrebna, se pa nikomur ne odreka, ki zanjo prosi. Zato Bog daj, da bi med drugim odšli s tega romanja na svoje domove s trdnim sklepom, da bomo tudi v bodoče redno in veliko molili. Bog je obljubil usliševati naše molitve in Bog ne more biti nezvest svojim obljubam.

Drugo važno sredstvo za resno krščansko življenje je pa prejemanje zakramentov. Po sedmih virih pritekajo kristjanom zveličavne milosti, ki nam jih je zaslужil Kristus na križu. Vsem pa je znano, kako se na primer v Cerkvu zmanjšuje pogostna sveta spoved. Zlasti je to važno poudarjati mladini. Zakrament božjega usmiljenja, duhovne kopeli, v kateri vedno znova očiščujemo svoje duše in si nabiramo moči za duhovni boj, ki nas čaka. Zakrament vseh zakramentov pa je seveda evharistija, saj v njem uživamo tistega, ki je zmagal greh in smrt in ju bo zmagal tudi v nas.

Naj končno omenim otroško pobožnost do Marije, ki nam bo izprosila od svojega Sina vsega, kar potrebujemo, da smo in ostanemo ali pa znova postanemo dobri kristjani. Znak, da to pobožnost že gojimo in jo imamo, je tudi v tem, da vsako leto priromamo k Mariji, da ji zmeraj znova izpovemo svojo otroško hvaležnost, vdanost in zaupanje. Dokler bomo njo tako radi imeli, se nam ni bati, kajti še ni bilo slišati, da bi Marija koga zapustila, ki se je k njej zatekel. Če se bomo zvesto držali Marije, svoje Matere, potem se nam ni bati, da bi - kot pravi Kristus -, viharji in nalivi hišo našega krščanskega življenja porušili, ker bo stala na skali.

FOTO MARKO VOMBERGAR

pomnoži mojo vero.« Seveda pa je vera sama brez del mrtva. Življenje po veri pa ni lahko, zahteva veliko truda in odpovedi. Kristjan biti je sicer lepo, ni pa vedno lahko. Še posebej ne danes. Treba je nenehne čuječnosti, podpirane od božje milosti v boju proti sovražnikom našega zveličanja, ki so danes zelo aktivni. Zato je za krščansko življenje vedno bila potrebna molitev, danes je ta še bolj potrebna, ker so nevarnosti za vero in življenje po njej večje kot nekdaj. Brez božje pomoči je nemogoče biti in ostati na pravi poti.

NA ROMANJU

VLADIMIR JURIJ VORŠIČ

Se še spominjaš tistega večera,
ko naju je zasanjal v svojih čarih!
Ko v spravi sklenjene roke in v ljubezni zbližana telesa
so kopala se v zadnjih sončnih žarih.

Kot misli ribice so burkale valovje,
ki vklenjeno v zelenje dragoceno
neslišno je nosilo mimo naju čas.

Zašlo je sonce, – a ognjeno je svojo moč pustilo nama v dar
bila sva blizu si in kot da bi na glas
premišljevala, sva razumela se prav brez besed.

Prinesli lunini so žarki utripe znova
iz daljnega zvonika božjepotne cerkve.

Kot nežna materina dlan – ti prsti iz bron –
zdramili naju so iz sanj.

Z obljubami, ki sva pred Bogom jih prisegla,
sva dvignila se spet v realni svet.

Počasi stopala sva v noč, kot da obred
molitve v zvestobi – opravljala bi za vesoljni dan.

IGNACIJ LOJOLSKI, redovni ustanovitelj

1491-1556

31. julij

SILVESTER ČUK

Pesem v hvalnicah današnjega molitvenega bogoslužja ali brevirja, ki ga v imenu vseh vernikov molijo duhovniki, redovniki in redovnice, pravi: »Ignaciju zapojmo v čast, / ki družbo Jezusu je zbral, / bil mojster je besed, dejanj / in za Boga se vojskoval.« Ignacij Lojolski, današnji slavljenec, je bil najprej pogumen vitez v službi svetnih vladarjev, potem pa je vse svoje moči in sposobnosti posvetil nebeškemu vladarju - Kristusu.

Njegova življenjska pot se je pričela leta 1491 na gradu Lojola v baskovski provinci na severozahodu Španije, kjer se je rodil kot dvanaajsti ali trinajsti (in zadnji) otrok podeželskega plemiča. Pri krstu je dobil ime Inigo, med študijem v Parizu ga je leta 1528 spremenil v latinsko Ignacius

de Loyola. Korenina tega imena je beseda »ignis«, ki pomeni ogenj. In ognja je bil Ignacij poln! Oče ga je menda hotel usmeriti v duhovniški poklic, Inigo pa se je navduševal za viteško in pustolovsko življenje. Nekaj let se je vzgajal na dvoru, nato pa je odšel k podkralju v Navarro, kjer se je izkazal kot neustrašen bojevnik. Pri obrambi trdnjave Pamplona, ki so jo oblegali Francozi, ga je 20. maja leta 1521 zadel »milostni udarec« topovske krogle, ki mu je zdrobila kost pod desnim kolonom in je spremenila smer njegovega življenja.

Ko se je zdravil na domačem gradu, si je zaželel svojega najljubšega čtiva - viteških romanov. Namesto teh so mu dali Življenje svetnikov. Ob prebiranju zgodb »vitezov nebeškega Kralja« se je v njem vedno močneje oglašala želja, da bi jih tudi sam posnemal. V začetku naslednjega leta je zapustil domači grad z namenom, da roma v Sveto deželo. Ustavil se je v znamenitem romarskem svetišču Montserrat, kjer je opravil dolgo spoved, potem pa Mariji izročil svoj viteški meč. Zaradi nepredvidenih težav je

celo leto ostal v kraju Manreza, nedaleč od Montserratata. Tam je najprej veliko molil, potem pa se je lotil apostolskega dela: poučeval je katekizem in pomagal je v bolnišnici. Duhovna spoznanja, ki so dozorela v njem, je zapisoval in iz teh zapiskov se je rodila nesmrtna knjižica Duhovne vaje, o kateri je sv. Frančišek Saleški zapisal, da je »pripravila več sprebrnjenj kot pa ima črk«.

Čutil je, da ga Bog kliče k apostolskemu delovanju, zato je pri trinidesetih letih postal študent. Najprej je študiral v Španiji, nato pa v Parizu, kjer je s svojimi duhovnimi vajami pritegnil nekaj somišljenikov, ki so postali prvo jedro Družbe Jezusove. 15. avgusta 1534 so v kapeli na Montmartru naredili zaobljube. 24. junija 1537 je Ignacij skupaj z nekaj tovariši

prejel mašniško posvečenje, novo mašo pa je opravil šele na božično noč leta 1538 pri jaslicah bazilike Marije Velike v Rimu.

Ignacija in njegove spremljevalce so Rimljani imenovali 'romarji', sami pa so govorili, da so »iz družbe Jezusove«. Do konca leta 1539 je Ignacij papežu izročil listino z načrtom svoje ustanove. Pravila je potrdil papež Pavel III. 27. septembra 1540. Ta datum velja za rojstni dan Družbe Jezusove ali jezuitskega reda. Novost

tega reda je bila ta, da je bil izrazito apostolski in zato zelo prilagodljiv. Papežu in Cerkvi je ponudil svoje služenje za prenovo tedanje Cerkve, močno prizadete zaradi protestantskega odpada.

Red je naglo rastel. Za prvega predstojnika, ki se imenuje general, so izvolili Ignacija. Ob njegovi smrti 31. julija 1556 je Družba štela že okoli tisoč članov v sto hišah po raznih državah. K nam - v Ljubljano k Svetemu Jakobu,

kjer imajo svojo hišo danes, poleg nje pa na naših tleh še dve v Ljubljani ter dve v Mariboru - so jezuiti prišli leta 1597 in v našem glavnem mestu ustanovili prvo visoko šolo na naših tleh. Ignacij Lojolski je bil leta 1609 prišet med blažene, leta 1622 pa med svetnike skupaj s svojim rojakom in velikim jezuitskim misijonarjem Frančiškom Ksaverijem.

Danes godujejo tisti, ki jim je ime Ignacij, Ignac ali Nace.

SVETI AVGUŠTIN NAS UČI

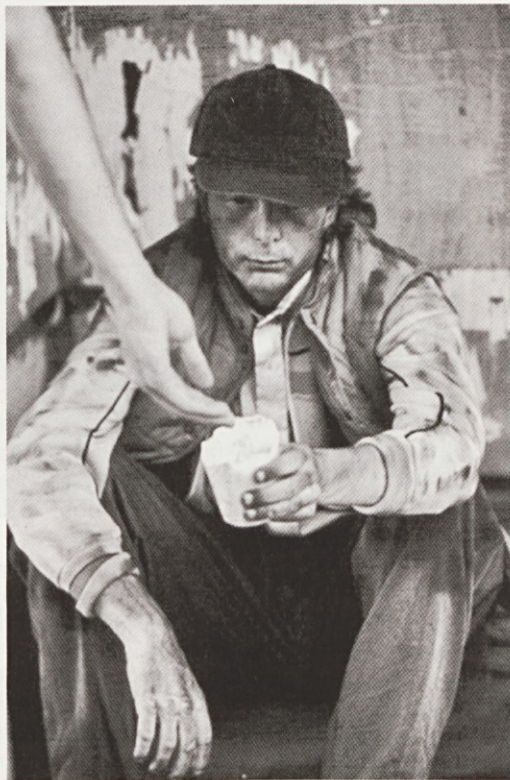
BLAGOR USMILJENIM

Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli. Stori in storjeno ti bo. Stori drugim in storilo se bo s teboj. Imaš v obilju in v potrebi si. Imaš obilje časnega in potrebuješ večnega. Slišiš berača in ti sam si tudi berač. Tebe se prosi in ti prosiš. Kar boš ti storil z revežem, bo Bog storil s teboj. Poln si in prazen si. Napolni s svojo polnostjo tistega, ki je prazen, da se napolni tvoja praznina s polnostjo Boga.

Kar storiš v prid drugemu, je bolj koristno tebi kot njemu. Ti daš beraču, ki prosi in potem odide. Ti pa moraš iskati pravičnega, komur dati, da boš od njega sprejet v večna bivališča, kajti kdor sprejme pravičnega, ker je pravičen, bo prejel plačilo pravičnega.

Dela usmiljenja so seme pridelne žetve. Kdor pičlo seje, bo malo žel. Zato pa sedaj sej, potem boš žel. Sej tukaj in v nebesih boš našel žetev, ki se ne pobira poleti: se uživa in se hrani znova z veseljem. Kako hočeš prejeti, če težko daš? Nekateri reči imaš, druge pa želiš. Daj od tega, kar imaš, da boš vreden prejeti to, kar nimaš.

Opazuj, kaj dela oderuh: hoče da-

ti malo in prejeti veliko. Tudi ti delaj enako: daj stvar majhne vrednosti, da boš prejel neprecenljive zaklade. Poglej, kako lahko pomnožiš svoje obresti: daš malovredne reči in boš prejel večne. Daš zemljo in prejmeš nebesa. Bog sam, ki ti ukazuje, da

ne posojaš oderuško, te vzpodbuja, da mu posodiš na visoke obresti. Bog ne potrebuje prejeti ničesar od tebe, a potrebnega imaš pri roki. Kar daš njemu, prejme Gospod.

Revež nima, s čimer bi ti povrnil, kar mu daš. Rad bi ti povrnil, pa nima drugega kot dobro voljo moliti zate. A ko moli, se zdi da govori Gospodu: »Gospod, na posodo sem vzel, bodi moj porok«. Čeprav v revežu nimaš zanesljivega dolžnika, imaš pa v Bogu dobrega poroka. Daj popolnoma mirno, kajti Bog ti bo povrnil.

Popotniku daj gostišče. Morda ne veš, da ko ga daš kakemu popotniku, ga daš samemu Kristusu? Ni mar on rekel: *Popotnik sem bil in ste me sprejeli?* In ko se mu odgovori: *Gospod, kdaj smo te videli popotnika in smo te sprejeli, bo odgovoril: Kadarkoli ste storili kaj dobrega kakšnemu od mojih bratov, ste meni storili.*

Kadar zatorej kakšen kristjan sprejme drugega kristjana, je en udu, ki služi drugemu udu in Bog, ki je glava, se tedaj veseli in smatra za sebi storjeno to, kar se je dobrega naredilo kakšnemu njegovemu udu.

Daj torej jesti lačnemu Kristusu, kadar ga vidiš lačnega, piti, kadar

ga vidiš žejnega, obleci ga, kadar ga vidiš brez obleke, sprejmi ga, kadar je na poti in obišči ga, kadar je bolan. Takšno mora biti tvoje vedenje, dokler živiš v tem pregnanstvu, kjer je Kristus revež: revež v osebi svojih, bogat sam v sebi. Toda tisti, ki je revež v svojih in bogat sam v sebi, pošilja potrebne k tebi.

Pogum, nezaupljivi posojevalec! Poglej, kaj si dal in vedi, da tudi če ne bi dal, bi v zemlji zgnilo. Kaj bi naredil s tistim, kar ne bi dal? Kar bi zgnilo v zemlji, si varno naložil v nebesih. In kar si tam naložil, boš spet dobil nazaj. Naložil si zasluženje in iz tega tvojega zasluženja je nastal tvoj zaklad.

Je še drugo delo usmiljenja. Hočeš, da ti Gospod da? Daj ti. V isti vrstici evangelija je povedano: *Odpustite in se vam bo odpustilo; dajte in dalo se vam bo.* Odpusti ti in odpustil bo tudi Bog tebi. Kakor ti prosiš Boga, tudi tebe prosi bližnji. Ti daj in Bog bo dal tebi. Ali malo ceniš dela usmiljenja? Premisli tole trditev: *Sodba brez usmiljenja čaka tistega, ki ni izvrševal usmiljenja.* Brez usmiljenja bo sojen tisti, ki pred sodbo ni bil usmiljen do bližnjega. *Usmiljenje pa premaga strogost sodbe.*

Kdor je vršil usmiljenje, bo voda usmiljenja ugasila ogenj greha, če bi se pri sodbi odkrilo kaj, kar bi zaslužilo kazen. In, je mar krivičen Gospod, ki v takih primerih priskoči na pomoč, osvobodi in odpusti? Gotovo ne, kajti božja pravičnost je zavarovana, zakaj usmiljenje ni nasprotno pravičnosti in tudi pravičnost ni nasprotna usmiljenju. Poglej, kje je pravičnost: *S kakršno mero si meril, z isto se bo merilo tebi.* Poglej pa tudi, v čem je usmiljenje: *Odpusti in odpustilo se ti bo.*

V svoji roki imaš mero odpuščanja, ki jo moraš dati; pri božjem sodišču boš našel isto mero odpuščanja, ki jo boš prejel. Kaj je bolj pravično kot to, da ne moreš pričakovati od sodnika usmiljenja, če pred njegovim prihodom nisi hotel biti usmiljen? Nasprotno pa, če si bil usmiljen, boš tudi usmiljeno sojen. To je pravično. Odpusti torej prejete žalitve in daj to, kar imaš v obilju. In čigavo je to, kar daš, če ne od Boga? Če daš od svojega, bo to velikodušnost,

če pa daš od tega, kar je božje, gre samo za povračanje. *Kaj imaš* – pravi Apostol – *kar nisi prejel?*

Najbolj všečna darila Bogu so: ponižnost, usmiljenje, kesanje, mir in ljubezen. Ne smeš smatrati za revež samo tiste, ki nimajo denarja. Razmisli, v čem je vsakdo reven in glej, če morda ti nisi bogat v tistem, v čemer je drugi reven in če moreš, mu pomagaj. Morda moreš komu narediti kakšno uslugo z udi svojega telesa in bi mu bil s tem bolj koristen, kot če bi mu dal denar. Drugi morda potrebuje nasveta in ti mu ga lahko daš. In tako si v zadevi nasveta ti bogat, on pa reven.

Tako se ti ni treba ne vem kako truditi in tudi ničesar ne izgubiš. Daj mu nasvet in s tem mu boš daš miloščino. Na ta način moraš ljubiti bližnjega. Ne misli samo nase, pomagaj tudi drugim, ki jih imaš okoli sebe. Na ta način boš sejal s solzami in žel v veselju. Vedi pa, da resnična miloščina prihaja iz srca. Če stegneš roko, pa pri tem ne čutiš sočutja v srcu, tvoj dar ni resnična miloščina. In nasprotno, kadar ne bi imel, kar bi dal z roko, če imaš sočutje v srcu, Bog enaklo sprejme miloščino, ki jo želiš dati.

Daj miloščino z veseljem, *kajti veselega darovalca je Bog vesel.* Tako boš storil dobro in ga boš storil na dober način. Če daš brez dobre volje, to storiš na svoj račun, a ne narediš ti tega, kar narediš. Daj z ljubeznijo in daj velikodušno, da ne boš podoben nevernikom. Poskušaj vse delati velikodušno, da ne boš zgubil nič od dobrega, ki ga delaš.

Gospod, ti hočeš imeti mene, ne mojih reči. Zato je žrtev, ki ti jo dajem, usmiljenje z revežem. Ono ti da usmiljenje do greha. In če se ti ne kažeš usmiljenega do greha, kaj bo ostalo v človeku drugega kot dolg? Odpusti, mi praviš, in odpustilo se ti bo; daj in dalo se ti bo.

Daj mi razumeti, komu govoriš, ko praviš: Daj in dalo se ti bo. To rečeš človeku, ti ki si Bog, reče Nesmrtni smrtnemu, reče veliki gospodar hiše beraču. In nikoli ne boš zavrnil, kar ti je dal. Tako sem našel dobro sredstvo trgovanja: dal bom na posodo, toda ne človeku, ampak tebi. Tebi bom

dal, ki imaš vsega v izobilju; dal ti bom vse, kar imam, kajti končno si mi vse to dal zato, da ti jaz to vrnem. In za te minljive in komaj kaj vredne reči mi boš ti dal večne in neminljive dobrine.

Toda zakaj toliko govorim? Ob-ljubljena dobrina si ti sam, ki ob-ljubljaš. O srečno bivališče, o varna domovina! Tam bom živel miren in brez želje, da bi jo zapustil, kajti ni mogoče najti mirnejšega kraja. Kjerkoli naj izberem bivališče na zemlji, povsod me bo spremljal strah in negotovost. Zato hočem izbrati kraj, kjer se lahko naselim, dokler potujem kot romar po tej solzni dolini. Izbral bom bivališče, kamor se bom lahko izselil iz te pokrajine polne hudobije.

V domovini blaženih ni popotnikov; vsi živijo v svoji deželi. Če torej hočem priti v to srečno bivališče, kjer ni popotnikov, moram sprejeti tujca v svojo hišo. Zato bom dajal prenočišče na tej bedni zemlji, da bom zaslužil priti v domovino, kjer ne bom več gost. Na tisti blaženi zemlji nihče ne bo potreboval obleke. Ker tam ne bo ne vročine ne mraza, čemu torej veličastne dvorane in dobre obleke?

Če torej sprejemem v svojo hišo koga, ki je nima, bom prišel v srečno deželo, kjer bom našel obleko, ki ne bo potrebovala popravila, ker je ne vetrovi ne dež ne bodo mogli pokvariti. Pomagaj mi, Gospod, delati dobro v tem kraju zla, da bom vreden priti k tebi v kraj dobrote. Šel si naprej, da mi ga pripraviš, da bom z zaupanjem stopil vanj. Pripravil si mi ga, združen s teboj hočem ostati v njem za vso večnost.

22. julija 1958

Umrli je duhovni svetnik Karol Škulj, ki je letos izpolnil 75 let. Pri pogrebu ga je spremljalo 48 duhovnikov in bogoslovcev in nad 400 rojakov. Na grobu so se poslovili od njega Alojzij Košmerlj, Rudolf Smersu, Vuk Rupnik in Ivan Korošec. Po njegovi smrti je izšla zadnja številka revije *Slovenska beseda*, katero je urejal.

NE BOJ SE, JAZ SEM S TEBOJ

Kakšna polnost milosti, ki jo izliva Bog na dušo po ognjenih preizkušnjah! Duša se veseli tega zaupnega, pristranskega združenja z Bogom. Ima veliko duhovnih in tudi čutnih videnj, sliši veliko nadnaravnih besed in včasih tudi jasnih naročil. Kljub tem milostim sama sebi ne zadošča; tem manj, ker jo Bog navdaja s tolikimi milostmi, zato je v različnih nevarnostih in lahko podleže zmoti. Prosim mora Boga za duhovnega voditelja, toda ne samo prositi, ampak se tudi potruditi in iskati takšnega voditelja, ki je razgledan, ki mora

poznati poti, po katerih jo vodi v boj. Osebo, ki je združena z Bogom, je treba pripraviti za velike in vztrajne boje.

Po teh preizkušnjah in očiščenjih se Bog na poseben način združi z dušo, vendar ta vedno ne sodeluje z milostjo. Ne da tega sama ne bi hotela, vendar zadeva na velike zunanje in notranje težave, tako da je zares potreben čudež, da bi se oseba obdržala na takšni višini. Tu nujno potrebuje duhovnega voditelja. Mojo dušo so pogosto navdajali dvomi. Včasih sem se sama vznemirjala, ker sem mislila, da sem nevedna. Mnogih

stvari ne razumem, še posebej ne duhovnih. Vendar, če so se dvomi nakopičili, sem iskala razsvetlitve pri spovedniku ali predstojnicah. Toda tistega, po čemer sem hrepnela, nisem dobila.

Ko sem se odkrila svojim predstojnicam, je ena od njih spoznala mojo dušo in pot, po kateri me je Bog nameraval voditi. Po njenih nasvetih sem na poti k popolnosti začela hitro napredovati. Vendar to ni trajalo dolgo. Ko sem svojo dušo globlje razkrila, nisem prejela tistega, po čemer sem hrepnela. Prednici so se zdele te milosti neverjetne, zato od nje nisem mogla nič več pričakovati. Rekla mi je, da je nemogoče, da bi se Bog tako družil z ustvarjenim bitjem. »Bojim se za vas, da to morda ni prevara. Za nasvet vprašajte kakšnega duhovnika.« Spovednik pa me tudi ni razumel in je dejal: »Najbolje bi bilo, da se o tem pogovorite s svojimi predstojnicami.« Tako sem hodila od predstojnic k spovedniku in od spovednika k predstojnicam, a pomiritve nisem našla. Božje milosti so se zame začele z velikim trpljenjem.

Včasih sem Gospodu naravnost rekla: »Jezus, bojim se te, da nisi kakšna prevara.« Jezus me je vsakokrat miril, toda nisem mu vedno verjela. Bilo je nenavadno, čim manj sem verjela, tembolj mi je dokazoval, da je on začetnik teh reči.

Ko sem spoznala, da me predstojnice ne morejo pomiriti, sem se odločila, da bom o notranjih stvarih molčala. Trudila sem se, da bi se kot dobra redovnica o zunanjih zadevah v vsem pogovorila s svojimi predstojnicami, o potrebah svoje duše pa le še v spovednici. Iz mnogih upravičenih razlogov sem spoznala, da ženska ni poklicana presojati takšnih skrivnosti. Nakopala sem si veliko nepotrebnega trpljenja. Dolgo so mislili, da sem obsedena od hudobnega duha, in me pomilovali. Prednica je postala do mene previdna, a prihajalo mi je na uho, da so tudi sestre tako gledale name. Okoli mene se je obzorje stemnilo. Začela sem se izmikati božjim milostim. Toda kaj, ko to ni bilo v moji moči. Iznenada me je objela

tako velika zunanja zbranost, da sem se proti svoji volji potopila v Boga in Gospod me je pri tem podpiral.

V prvih trenutkih je moja duša vedno nekoliko nemirna, pozneje pa jo napolni čudovit mir in moč.

Vse je bilo še nekako znosno. Ko pa je Gospod naročil, naj naslikam podobo, so začeli o meni vse bolj očitno govoriti in name gledati kot na histerično in zanesenjaško žensko. Ena od sester je prišla, da bi se z menoj zaupno pogovorila. Začela me je pomilovati in mi dejala: »*Slišim, da o vas govorijo, da sanjarite in imate nekakšna videnja. Uboga sestra, branite se vendar.*« Sestra je bila iskrena - odkrito mi je povedala, kar je slišala.

Podobne pripombe sem morala poslušati vsak dan. Samo Bog ve, kako me je vse to mučilo. Odločila sem se, da bom vse to tiho prenašala in ne bom odgovarjala na vprašanja. Nekatere, bolj radovedne, je moje molčanje posebej dražilo, a druge - globljega mišljenja - so govorile: »*Sestra Faustina mora biti Bogu zelo blizu, ker drugače ne bi zmogla prenesti tolikšnega trpljenja.*« Pred seboj sem videla dve skupini sodnikov. Prizadevala sem si za notranji in zunanji mir. Nič nisem govorila o sebi, čeprav so me nekatere sestre naravnost spraševale o tem. Moja usta so obmolknila. Trpela sem kakor golobica, a nisem se pritoževala. Bilo je, kakor da bi mi nekatere sestre z zadovoljstvom nagajale. Moja potrpežljivost jih le dražila, a Bog mi je dajal toliko notranje moči, da sem to mirno prenašala.

Spoznala sem, da mi v tem stanju nihče ne more pomagati. Začela sem moliti in Gospoda prositi za spovednika. Želela sem, da bi mi kak duhovnik povedal vsaj tole: »*Bodi mirna, na pravi poti si.*« Ali: »*Zavrži vse, ker to ni od Boga.*« Vendar nisem mogla najti tako odločnega duhovnika, ki bi mi v Gospodovem imenu povedal takšne jasne besede. Torej še naprej negotovost. Jezus, če je tvoja volja, da bi živel v negotovosti, naj bo hvaljeno tvoje ime. Gospod, prosim te, ti sam

vodi mojo dušo in bodi z menoj, kajti brez tebe nisem nič.

Od vseh strani so me obsojali. Ničesar več ni bilo na meni, kar bi ušlo presoji sester. Končno so se naveličale in me začele puščati pri miru. Moja izmučena duša se je nekoliko odpočila in spoznala sem, da mi je bil Gospod v času preganjanja zelo blizu. To je trajalo le kratek čas. Znova se je dvignil hud vihar. Ponovno so oživel prejšnja sumničenja in stara pesem se je ponovila. Tako je Gospodu všeč. Čudno, celo na zunaj sem doživljala razne neuspehe. To je povzročilo veliko trpljenja, ki ga pozna le Bog. Prizadevala sem si, kolikor sem mogla, vse delati z najbolj čistimi nameni. Zdaj vidim, da so me povsod nadzorovali kakor tatu: v kapeli, pri opraviilih in v celici. Zdaj že vem, da je tu poleg božje navzočnosti tudi človeška. Zares, pogosto me je ta človeška prisotnost zelo motila. Bili so trenutki, ko sem premišljevala, ali naj se slečem, da se umijem, ali ne. Resnično, uboga moja postelja, tudi to so velikokrat pregledovali. Pogosto mi je šlo na smeh, ko sem zvedela, da mi še postelje ne pustijo pri miru. Ena od sester mi je sama priznala, da je vsak večer naskrivaj pogledala v mojo celico, kako se v njej obnašam.

Toda predstojniki ostanejo predstojniki. Čeprav so me osebno poniževali in mi pogosto povzročali dvome, so mi vedno dovoljevali to, kar je Gospod naročil. Čeprav ne tako, kot sem prosila. Na drugačen način so izpolnjevali Gospodove zahteve in mi dovoljevali pokoro in odpovedovanje.

Nekega dne se je ena od mater name tako razjezila in me poniževala, da sem mislila, da tega ne bom prenesla. Rekla mi je: »*Ti čudakinja, histerična ženska, vidkinja, izgini iz sobe, naj te več ne vidim!*« Vse, kar je mogla, mi je vrgla v obraz. Ko sem prišla v svojo celico, sem padla na obraz pred križ in pogledala v Jezusa. Niti besedice nisem mogla spregovoriti. O tem dogodku nisem nikomur povedala in sem se delala, kakor da bi se med nama nič ne zgodilo. Takšne trenutke satan vedno izkoristi zase. Obhajati so

me začele malodušne misli: zdaj imaš svoje plačilo - za zvestobo in iskrenost. Je mogoče biti iskren ob takšnem nerazumevanju? Jezus, Jezus, ne morem več. Spet sem pod tem bremenom padla na tla. Oblil me je pot in strah me je zajel. Nikogar nimam, da bi se notranje nanj oprla. Tedaj sem v duši zaslišala glas: **Ne boj se, jaz sem s teboj** - in čudovita svetloba mi je razsvetlila razum; spoznala sem, da se ne smem prepuščati takšni žalosti. Nekakšna moč me je napolnila in šla sem iz celice z novim pogumom za trpljenje.

Kljub vsemu sem se začela zanemarjati. Nisem se ozirala na notranje navdihe. Prizadevala sem si, da bi bila raztresena. Kljub hrupu in raztresenosti sem videla, kaj se dogaja v moji duši. Božja govorica je zgovorna in nič je ne more oglušiti. Začela sem se izogibati srečanju z Gospodom v svoji duši, ker nisem hotela biti žrtev prevare. Toda Gospod mi je sledil s svojimi darovi; izmenoma sem doživljala trpljenje in veselje. Različnih videnj in milosti, ki mi jih je Bog podaril v tem času, tu ne bom navajala, ker sem to zapisala drugje¹. Vendar pripominjam, da so različne oblike trpljenja dosegle vrhunec. Odločila sem se, da bom pred večnimi zaobljubami s temi dvomi končala. Ves čas probacije sem prosila za razsvetljenje tistega duhovnika, kateremu bi brez pridržkov zaupala svojo dušo. Prosila sem Boga, naj mi pomaga in dá milost, da bi mogla izpovedati najbolj skrite stvari, ki so med Gospodom in menoj; prosila sem tudi za to, da bi bila pripravljena sprejeti kot Jezusovo odločitev, kar koli bo ta duhovnik odredil. Popolnoma vseeno je, kaj si bo mislil o meni, želim le resnico in jasen odgovor na nekatere vprašanja. Popolnoma sem predana Bogu in moja duša je žejna resnice. Ne morem še naprej živeti v negotovosti. Čeprav sem v duši čutila veliko gotovost, da vse te stvari prihajajo od Boga in bi bila pripravljena zanje dati življenje, sem kljub vsemu dajala popolno prednost spovednikovemu mišljenju; sklenila sem, da se bom ravnala po njegovi presoji

in navodilih. Vidim trenutek, ko bo odločil, kako naj ravnam vse življenje. Vem, da bo od njega vse odvisno. Ni pomembno, ali se bo to, kar bo povedal, ujemalo z mojimi navdihi, ali pa bo povsem nasprotno, to me več ne zanima. Hočem spoznati resnico in hoditi za njo.

Jezus, ti me moreš podpreti. Prav ta trenutek sem začela. V svoji duši skrivam vse milosti in čakam tistega, ki mi ga bo poslal Gospod. Ne da bi v svojem srcu dvomila, sem prosila Gospoda, da bi mi v tem času sam pomagal, in v mojo dušo se je naselil pogum.

Moram omeniti, da nekateri spovedniki pomagajo spovedancu in so mu, kot se zdi, duhovni očetje, a le toliko časa, dokler gre vse lepo. Toda ko se spovedanec znajde v večjih težavah, so nekako nebogljeni in ga ne morejo ali tudi nočejo razumeti. Takrat si na vso moč prizadevajo, da bi se ga čimprej znebili. Če je spovedanec ponižen, vsaj nekaj vedno pridobi. Sam

Bog včasih pošlje žarek svetlobe v globino duše za njeno ponižnost in vero. Včasih spovednik pove kaj, česar sploh ni nameraval povedati, in se tega celo sam ne zaveda. Spovedanec naj veruje, da so to besede samega Gospoda, čeprav moramo verovati, da v spovednici vsaka beseda prihaja od Boga, a to, na kar sem spomnila zgoraj, je naravnost od Boga. Spovedanec čuti, da duhovnik ni odvisen od samega sebe - govori nekaj, česar ne bi želel povedati. Tako Bog nagrajuje vero. Pogosto sem to sama doživela. Zelo učen in spoštovan duhovnik, pri katerem sem se včasih spovedala, je bil vedno zelo strog in mi je v teh stvareh nasprotoval. Nekoč pa mi je rekel: »Vedi, sestra, če Bog hoče, da bi ti to izpeljala, se ne moreš upirati. Včasih Bog hoče, da ga slavimo na tak način. Bodi mirna, kar je Bog začel, bo tudi dokončal! Toda povem ti: Zvestoba Bogu in ponižnost in še enkrat ponižnost. Dobro si zapomni, kar sem ti da-

nes povedal.« Razveselila sem se in pomislila, da me je mogoče ta duhovnik razumel. A okoliščine so tako nanesele, da se nikoli več nisem pri njem spovedala.

¹ »Drugje« - v drugih delih *Dnevnika*. Dlje časa s. Favstina sploh ni zapisovala svojih doživetij, duhovnih stanj, niti prejetih milosti. Šele po izrecnem naročilu spovednika prof. Michala Sopočka je začela opisovati svoja sprotna, pa tudi nekdanja doživetja, ki se jih je še spomnila. Čez čas je svoje zapiske sežgala. Pater Michal Sopočko dogodek takole opisuje: »Ko sem bil nekaj tednov v Sveti deželi, je na pobudo omenjenega angela Dnevnika sežgala. Za pokoro sem ji naložil obnoviti uničeno vsebino, medtem pa so sledila nova doživetja, ki jih je zabeležila ter prepletla s spomini iz sežganega zvezka. Zato v njenem *Dnevniku* ni kronološkega reda.

Dalje prihodnjič

ALI ZNAMO MEDITIRATI?

*Meditacija je močan most med Bogom
in človekom. (P. Anton Nadrah)*

Priučenih molitev znamo dosti, bogoslužja se redno udeležujemo, navadimo se tudi premišljevalne molitve ali meditacije! Saj najbrž jo že uporabljamo, a se tega vselej ne zavedamo. Napravimo si zanjo načrt!

Da bo naša meditacija globoka in plodna, si zanjo poiščimo tišino, kajti le v tišini lahko Sveti Duh deluje v nas neomejeno in zajame naša čustva, našo voljo, naš razum ...

Spomnimo se, kolikokrat se je Jezus napotil v samoto, kolikokrat je z besedami in z zgledom naglašal pomembnost molitve!

Zavedajmo se, da ni važno, da pre-

mišljujemo veliko, važno je, da veliko ljubimo. Gospod sam je rekel: »Kdor ljubi, se mu bom razodel.« Ker ob meditaciji Boga globlje spoznamo, ga lahko tudi bolj vzljubimo. Z ljubeznijo v srcu pa postane vsaka stvar lahka: kogar ljubimo, radi posnemamo, radi mu sledimo, radi izpolnjujemo njegove zapovedi.

Poglobimo zvezo z Bogom! Povežimo se z njim kakor s prijateljem! Koliko navdihov Svetega Duha gre verjetno mimo nas, ker nanje nismo pripravljeni! Ob meditaciji pa začnemo iskati smisel svojega življenja in svoje smrti, zdaj odkrijemo svoje luči in svojo temo in začnemo si delati načrte, kako bomo izkoreninjali

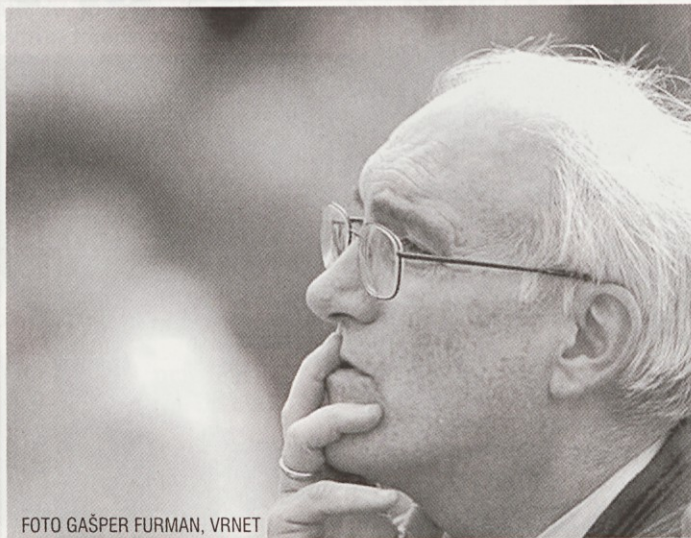

FOTO GAŠPER FURMAN, VRNET

svoje slabosti in kako dvigali svoje kreposti. **Kdor dobro meditira, se mora spreobračati.**

Danes, ko je duhovni svet tako daleč, je meditacija še posebno važna. Ob njej se zavemo, da je vse stvarstvo dokaz božje ljubezni do nas, privede pa nas tudi do večje povezanosti s človekom.

Čim bolj smo do sebe kritični in čim bolj smo ponižni, tem prej naša meditacija uspe. Važno je, da se znamo v sebi umiriti in zbrati in da pri svojih načrtih vztrajamo.

Za začetek si ne nalagajmo preveč! Včasih zadostuje že ena sama beseda. Na primer: »Oče!« Ali pozneje: »Oče naš!« - Tudi rožni venec nam postane meditativna molitev. Še lažje je meditirati ob Križevem potu. Ali pa poiščimo odlomek iz Svetega pisma. Meditacijo si lahko

olajšamo s tem, da spremenimo osebo. Namesto da bi preišljevali, kot je zapisano: »*In šel je ven ter se napotil kakor po navadi na Oljsko goro in spremili so ga tudi učenci...*« (Lk 22,39) govorimo sami pri sebi: »*In šel si ven ter se napotil kakor po navadi na Oljsko goro in spremili so te tudi učenci ...*« Ali pa spremenimo čas: »*Greš ven ter se napotiš kakor po navadi na Oljsko goro in spremljajo te tudi učenci ...*«

Ob rednem meditiranju postajamo čedalje bolj iznajdljivi. Kmalu se bomo znali prav preprosto pogovarjati z Marijo, z angelom varuhom, z Jezuškom v jaslicah, z Jezusom v tabernaklju ... Svetopisemske dogodke bomo začeli povezovati s svojim življenjem. Spomnili se bomo iz svojega življenja dogodkov, ki se je v njih prav posebno pokazala božja

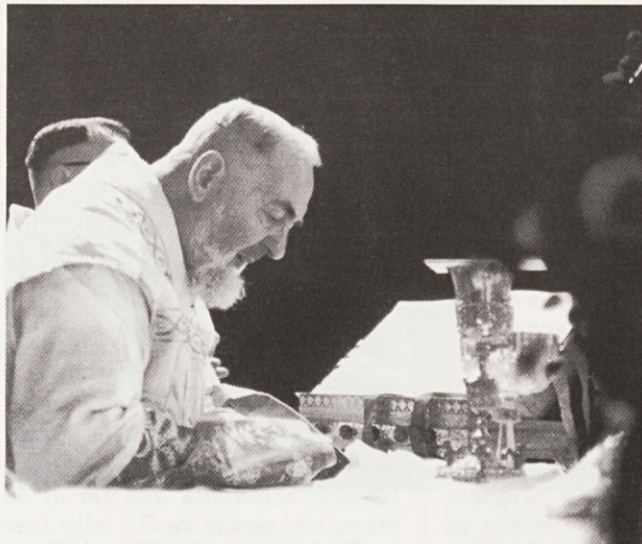
prisotnost, božja previdnost, božje usmiljenje ...

Vsakdo si sčasoma ustvari svoje metode, toda vse morajo voditi v molitev. Zgodi se še več. Iz navadne meditacije pridemo do kontemplacije, se pravi, do čiščenja in občudovanja. Sveti Frančišek Asiški je na primer zmoگل ves dan ponavljati samo: »*Moj Bog in moje vse!*« Tudi naša molitev potrebuje čedalje manj besed. (»*Gospod, ti veš ... Zate! ... Tvoj! ... Tebi!*«)

Ne prestrašimo se, če se nam kdaj pojavijo težave, bolezni, utrujenost ... Včasih se nam upre celo molitev. Izročimo v takih trenutkih Bogu tudi vse muke in - vztrajamo! Če le vztrajamo, tudi rastemo.

Po p. Antonu Nadrahu
Iz knjige *Mozaik*

Kaj je bila sveta maša za p. Pija?

Kaj je doživljal pater Pij med evharističnim bogoslužjem, potrjuje nenavaden dokument: njegovi spontani in iskreni odgovori na vprašanja duhovne hčere Cleonice Morcaldi. »Oče, kaj je vaša maša?« - »Sveta do-

polnitev z Jezusovim trpljenjem.« »In kaj moram videti v vaši sveti maši?« - »Vso Kalvarijo.« »Oče, povejte mi, kaj vse pretrpite pri sveti maši.« - »Vse, kar je prestal Jezus v svojem trpljenju, seveda neenakovredno, trpim tudi jaz, ko-

likor je človeškemu bitju to mogoče. In to navkljub moji neurednosti in samo po njegovi dobroti.« »V katerem trenutku pri daritvi svete maše najbolj trpite?« - »Od spreminjenja do obhajila.«

Še bolj pretresljiva je razlaga o

evharistiji in njenih učinkih v patru Piju: »*Ali je obhajilo pridružitve?*« - »*Je združitev: kakor dve sveči, ki se zlijeta in se več ne razločujeta.*« »*Dali ste mi razumeti, da se svete hostije v vas ne razkrojijo; da v vaših žilah teče Jezusova kri. Torej ste živa monštranca?*« - »*Ti to praviš!*« Še bolj neposredno potrditev je želel pater Tarcisio Zullo: »*Oče, povejte mi, ali je res, da se presveta evharistija v vašem srcu ohranja nerazkrojena od enega dne do drugega?*« In pater Pij je odgovoril brez ovinkov: »*Da, sin moj.*«

Po drugi strani pa je bila tudi za patra Pija, tako kot za druge velike mistike, posvečena hostija resnična hrana v pravem pomenu besede. Pater Agostino je v svojem dnevniku za oktober in november 1911 zapisal, da je bil pater Pij, gost v samostanu v Venafru, zelo bolan in ni mogel ničesar zaužiti, pač pa »*se je hranil samo z evharistijo, bodisi kadar je lahko maševal, ali kadar je prejemal obhajilo, če sam ni mogel darovati maše.*«

Mnogo let pozneje je bil pater Carmelo iz San Giovanni in Galdo z nekaj sobrati nekoč v sobi patra Pija: »*Pogovarjali smo se o svetem obhajilu, ki so ga zakristani vsako jutro nosili na dom bolnikom, ki so stanovali v bližini samostana. Poročali so tudi o pritožbah, ker zakristani zaradi drugih obveznosti obhajila nekajkrat niso prinesli. Pater Pij se je vključil v pogovor in dokaj ostro grajal tako opustitev. Nato je dodal: 'Če bi se meni zgodilo, da bi moral ostati en dan brez obhajila, bi umrl.'*«

Pijeva nežnost do Jezusa v najsvetejšem zakramentu je bila tako velika, da se je učitelju Giuseppeju Pompiliu vtisnila v spomin njegova podoba, kako je jemal v roke ciborij, monštranco in hostijo »*s skrajno previdnostjo in spoštovanjem kakor mama svojega dojenčka.*« 25. avgusta 1965 je pater Marcellino lasenzaniro opazil, da je zmanjkalo elektrike, tako da pater Pij ni mogel uporabiti dvigala, da bi šel kot ponavadi na kor v cerkvi. Hotel mu je prihraniti težavno vzpenjanje po stopnicah, ki so vodile na kraj, kjer se je

običajno zadrževal v molitvi, zato mu je rekel: »*Oče, zakaj ne greste molit v kapelo?*« Pokazal je na cerkev in vznemirjen odgovoril: »*Am-pak tam je Jezus.*«

Pater Pij je želel, da bi tudi njegovi duhovni otroci ljubili evharistično bogoslužje, kakor ga je ljubil on. Razlagal jim je: »*Navzoči smo pri sveti maši, ker je sama Kalvarija, na kateri je Jezus dopolnil naše odrešenje pred obličjem svojega Očeta. Mi pa odhajamo s te gore, se pravi, ko je maša končana, skoraj lahkomi-selno, kakor da smo bili pri neki običajni predstavi ... Posnemajmo pobožne žene, kakor je zapisano v evangeliju, ki so, potem ko je Jezus izdihnil, odhajale s Kalvarije in se trkale na prsi. Toda to naj bo resnična skesanost duha, skrušenost od žalosti zaradi naših grehov in hkrati v zaupanju v Božjo pravičnost, ki ji je zadostil Božji Sin.*«

V tem smislu je pater Alessandro iz Ripabottonija, ki je zbral in uredil pisma patra Pija, sestavil 'pravila' glede tega, kako se je treba obnašati v cerkvi in ob odhodu iz nje, ki jih je pater dal svojim duhovnim hčeram:

1. Stopaj v cerkev v tišini in z velikim spoštovanjem, zavedajoč se svoje nevrednosti, da prihajaš pred Gospodovo veličastvo.

2. Nato z blagoslovljeno vodo pravilno in počasi naredi znamenje našega odrešenja.

3. Ko najdeš prostor, poklekni in počasti Jezusa v najsvetejšem zakramentu s svojo molitvijo in adoracijo.

4. Kadar sodeluješ pri sveti maši ali pri svetih opravilih, izvrši vsako dejanje vere z največjo pobožnostjo.

5. Če moliš skupaj z drugimi, izgovarjaj besede molitve razločno in s pravnimi predahi ter nikoli ne hiti.

6. Ko odhajaj iz cerkve, naj bo tvoje zadržanje zbrano in umirjeno. Najprej pozdravi Jezusa v najsvetejšem zakramentu, prosi ga odpuščanja za vse, kar nisi prav storila v njegovi navzočnosti, in ne odhajaj od njega, če ga prej nisi prosila in od njega prejela očtovski blažoslava.

7. Zunaj cerkve pokaži, kakršen bi moral biti vsak, kdor hodi za Nazarečanom; predvsem ohranaj veliko skromnost v vsaki stvari, kajti skromnost je tista krepost, ki bolje kot katera koli druga razodeva težnje srca.

IZBERI ŽIVLJENJE ZA NOVO KULTURO ŽIVLJENJA

PRIMOŽ KREČIČ

Smo ljudstvo življenja, to je oznanilo vere, pa tudi globoka izkušnja, ki tli v splošni in narodni zavesti. Bog nam je v svoji ljubezni podaril veselo oznanilo življenja in življenje samo. Jezus Kristus je sprejel človeško življenje in ga spremenil v dar, ki je šel do kraja, da bi imeli v njegovem vstajenju izvir večnega življenja. S krstom in duhovnim življenjem postajamo ljudstvo za življenje. Božja ljubezen nas krepi pri tem naporu, Božja beseda odpira našo misel, da nas ni strah te odprtosti in žrtve. Gospod nas tudi pošilja v službo življenja, da

bi na različne načine današnjemu svetu pokazali in podarili življenje: Na neki način smo obvezani in zavezani služiti življenju, zato smo poslani v ta čas in sprejemamo Božjo pomoč ter darove Duha. Skupnostna naloga ne izključuje odgovornosti posameznikov, ki prenašajo to poslanstvo v različne okoliščine in kraje. V tem smislu morejo postati različna srečanja, sodelovanja, pobude, pa tudi bogoslužje in molitve kraji pričevanja in služenja veseli novice o življenju. Kolikor se sami opredelimo in čutimo življenje, toliko ga moremo posredovati drugim, zlasti družinam, otrokom, mladim, skupnostim. Ko govorimo o življenju; govorimo o evangeliju in Božjem Duhu, ki je Duh življenja in nas kliče v darovanje za življenje in skupnost. V njegovi moči moremo najti še nove izzive in dejavnosti ter odkriti novo milost za več življenja, da bi postalo življenje dragocen dar za naše skupnosti in nove generacije. Podkrepljeni z Duhom življenja moremo o njem spregovoriti in pričevati zanj, čeprav se svet smeje in širokousti s svojimi užitki in domnevnimi težavami. V tem smislu bodo novost življenja v prihodnosti nosile zdrave družine in žive skupnosti, ki bodo znale živeti z določeno distanco do javnega mnenja in razvile življenju naklonjeno miselnost. Pri tem boju bodo morale neprestano črpati moč iz vere in ohranjati podporo v skupnosti družin ter drugih skupnosti, zlasti župnije. S takim pristopom ne bosta mogla razpuščeno javno mnenje in potrošniška kultura priti do korenin življenja in družinske zvestobe. Tako je v postmoderni sodobni družbi vsak človek, ki se opredeli za življenje, alternativec, drugačen, izjema, mora se trdno postaviti za svojo resnico, ki je ne podpira večinsko mnenje, s katerim je obdan. Na to se današnji ljudje zelo težko naučijo in vendar ni druge poti kot opredelitev, medsebojna solidarnost ter strpnost in spoštovanje do mnenja drugih. Solidarnost je pri tem velikega pomena, potrebna je veriga življenja, ki je ne bosta mogla sesuti še tako prefinjena kultura in ideologija, ki vodi v neživljenje.

Že v vsakem človeku obstajata dva svetova in dve kulturi, zato je potreben neprestan napor. Po krstu imamo pot in sredstva, da se borimo za življenje in ga razvijamo v moči Kristusove velikonočne zmage. Pesimizem je za večno premagan. Vsekakor pa ostaja dejstvo izvirnega greha in ranjenosti, iz katere izhaja tudi sodobno češčenje neživljenja, vendar to ni zadnja beseda o človekovem bivanju na svetu. Tu prihajamo k oznanilu in moči vere. Poleg dolge vrste grešnega odmika od življenja obstaja tudi manj glasna, vendar prav tako jasna kultura življenja. Mnogi teologi in duhovni pisatelji pravijo, da je Marija višek in povzetek vse svetosti Stare zaveze. V tej vrsti nam je prišel Bog naproti z novim rojstvom, ki je resnično rojstvo za življenje, praznik življenja. V učlovečenem Božjem Sinu, zlasti pa v njegovi velikonočni zmagi nad smrtjo, imamo izvir vedno novega življenja. Tu črpajo moč krščanski zakramenti, liturgično praznovanje, oznanjevanje in poslanstvo v svetu. Duhovno rojstvo pri krstu je rojstvo umiranja staremu človeku za polno življenje s Kristusom ob Božji in človeški solidarnosti.

Vse krščanstvo je tako prežeto z življenjem, tu živi živa povezava med prvim in drugim: rojstvom; ki pomeni izpolnitev naše telesno duhovne povezave ob Božji besedi in človeški modrosti. V krščanstvu je vse bogočloveško. Učlovečenje je model za življenje in kulturo, ki iz njega izhaja: Bog se je moral ponižati, zapustiti Božjo slavo, polnost svojega življenja, da je postal solidaren s človeštvom in mu stopil ob stran v njegovih najglobljih točkah. Nič ni oddaljeno od Božje ljubezni in za življenje je potrebno umiranje, osvoboditev lastnih sebičnih koristi in svobodna odprtost ljubezni, ki ne išče nič zase. Zrno mora umreti, da lahko zraste nova pšenica. Vsako resnično življenje je zaznamovano s križem. Kakor nam je Bog blizu pri tem dogajanju, tako smo tudi ljudje povabljeni v solidarnost življenja ob premagovanju križev z Božjo solidarnostjo in svetlim pogledom v rojstvo novega življenja.

Iz tednika *Novi glas*

NA KRATKO

Na župnijo je prišel nov duhovnik in že prvo nedeljo navdušil s svojo pridigo. Naslednjo nedeljo so ljudje z velikim pričakovanjem prisluhnili pridigi, toda bili so razočarani, kajti duhovnik je ponovil pridigo prejšnje nedelje. Prav tako je bilo tudi tretjo, četrto in peto nedeljo. Takrat pa so enemu od vernikov popustili živci in je duhovnika vprašal:

»Zakaj pa pridigate vedno eno in isto? Ne znate povedati nič novega?«

Duhovnik je mirno odgovoril:

»Zakaj pa živite danes prav tako kot pred petimi tedni? Ko boste to, kar sem do sedaj povedal, uresničili v svojem življenju, bom pripravil novo pridigo.«

+ + +

Opata nekega samostana so vprašali, kako je mogoče, da so menihi skupnost kljub svojemu različnemu poreklu, nadarjenosti in izobrazbi. Kako je mogoče, da lahko živijo skupaj?

Opat jim je odgovoril:

»Predstavljajte si kolo. Tu so platišče, špice in pesto. Platišče je zid, ki vse obdaja, toda le na zunaj drži vse skupaj. Od tega roba kolesa se stekajo špice k središču, kjer jih zadržuje pesto. Špice – to smo mi, posamezniki naše skupnosti. Pesto je Jezus Kristus. Iz tega središča živimo. To nas združuje.«

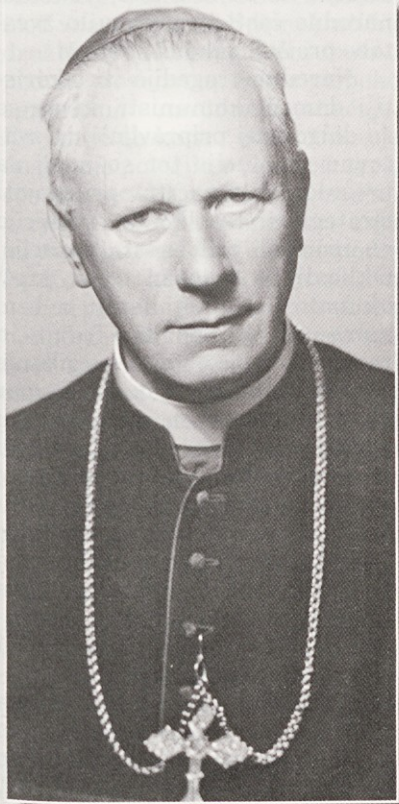
Obiskovalci so bili preseenečeni, kajti razumeli so nekaj pomembnega. Toda opat je nadaljeval:

»Bolj ko se špice bližajo središču, bolj so blizu druga drugi. Če to prenesemo v naše vsakdanje življenje, moramo reči: ko se približujemo Kristusu, središču naše človeške in duhovne skupnosti, se zblizujemo tudi med seboj. Le tako lahko živimo drug z drugim, drug za drugega in vsi skupaj za druge.«

Iz knjige *Oznanjevalec*

Le zakaj je bežal...?

MARKO KREMŽAR

Ta očitek poslušamo od časa do časa vsi nekdanji begunci, ki smo se pred komunisti umaknili čez mejo. Zadnje čase pa ga ponavljajo še v posebni meri v zvezi z rajnim ljubljanskim škofom dr. Gregorijem Rožmanom. Le zakaj je bežal, če je imel čisto vest?

Zdi se, da se nekaterim ljudem, ki jim ni bilo treba prestatati za svojo vero niti ure v kakem zaporu in ki se jim ne sanja o zaslisiševalnih metodah nekdanje OZNE, ne zdi zadosten razlog za beg strah pred izgubo svobode, pred mučenjem in pred smrtjo. Ti verniki bi radi škofa mučenca, pa naj si bo zažganega na grmadi na Kongresnem trgu, kakor so

obljubljale dr. Rožmanu tiste dni članice »Antifašistične ženske zveze«, ali pa kako drugače likvidiranega po »razjarjeni« ljudski množici. Kot da bi pogrešali med stotisoči okostnjakov, s katerimi so posejali komunisti slovensko zemljo, še tega, katerega zemeljski ostanki počivajo na slovenskih izseljenskih Brezjah v Lemontu.

Tem dobrim ljudem ne pride na misel, kaj bi se lahko zgodilo v primeru, da bi komunistični revolucionarji dobili škofa v svoje roke. Morda bi tedaj brali v kakem »Poročevalcu« vest, recimo, da je cerkveni dostojanstvenik v ječi naredil »samomor«. Ljudje, podobni tem, ki danes dvomijo o njegovi nedolžnosti, bi bili med prvimi, ki bi verjeli, da je škofa pekla vest in da se je kljub naporom partijskih varnostnikov »sodil sam«. Seveda bi se lahko tudi zgodilo, da bi prišlo v javnost kako pismo, ki naj bi ga škof napisal v zaporu in v katerem bi se javno kesal vsega, kar je nekoč učil. Mediji bi poskrbeli, da bi ob tem vsaj del katoliške srenje zmajeval z glavo, češ da je ubogi mož končno vendarle »spregledal«. Kdor ne verjame, da je bilo kaj takega mogoče, naj se spomni, kaj so delali madžarski komunisti s primasom tamkajšnje cerkve kardinalom Mintzentyjem. Sicer pa, če so pred nekaj tedni nekateri verniki verjeli nepodpisanemu papirju, ki ga je po več kot šestdesetih letih nadškofijski arhivar dr. France Dolinar naprtil pokojnemu škofu Vovku, zakaj ne bi takrat verjeli kakemu »podpisanemu« dokumentu, ki bi ga tedanja, nad vsak dvom vzvišena »oblast« predstavila kot izjavo zaprtega škofa?

Kdor izgubi svobodo v rokah krivičnih ljudi, ne ve koliko časa bo še lahko gospodar svojih dejanj. Komur so bile poznane zaslisiševalne metode totalitarnih režimov, ni mogel biti gotov, da bo v zaporu lahko kljuboval fizičnim, psihičnim in kemičnim pritiskom na svojo voljo. Tudi iz tega razloga

je včasih beg pred nasiljem ne le pravica, ampak tudi dolžnost.

Vsekakor pa beg ni vedno slabost, kakor vidimo na primerih iz Svetega pisma.

Sveta družina je pred nasiljem bežala v Egipt. (M 2, 13-15) Šli so čez mejo, v tujo deželo pa ne po Jožefovi volji. Nebeški Oče se je bal za Sina in je po angelu naročil Jožefu naj beži in Jožef je ubogal, čeprav ni vedel, za koliko časa zapušča domovino. Z begom je rešil Njega, ki je bil Resnica in Življenje. Pa tudi prvi papež Peter je po tem, ko ga je Bog rešil zopora, nemudoma zbežal iz Jeruzalema (Apd 12, 19). Ni se skrnil v kaki kleti, ušel je v pogansko Cezarejo, ki je bila pod okriljem drugih oblastnikov, pa naprej oznanjal vstalega Kristusa. Celo pogumni Pavel je zbežal iz Damaska. Ko je videl, da je njegovo življenje v nevarnosti, je organiziral pobeg. Njegovi učenci mu tega niso očitali, marveč so ga sami v košu spustili čez mestno obzidje (Kor 2,11,33).

Kaj bolj naravnega kakor umakniti se pred nasilneži? Le zakaj naj bi bilo v primeru škofa Rožmana drugače? V resnici je bilo toliko drugače, da dr. Rožman, kot je znano, ni nameraval zapustiti svojega škofovskega sedeža, a se je znašel v položaju, ki ga ni bilo mogoče predvidevati. Ostal je sredi beguncev z delom svoje črede. Božja Previdnost ga je obvarovala, da ni prišel v roke sovražnikov Cerkve, kjer bi proti svoji volji lahko postal njih orodje. Nekaterim je to nerazumljivo. Zdi se, da ne morejo čutiti s preganjanimi, da ne slutijo nevidnih niti Vladarja zgodovine in ne slišijo šepetanja množice pomorjenih iz dolgo prikritih grobišč.

ZGODOVINSKI DOGODKI, KOT JIH VIDIMO DANES

BOŽIDAR FINK

Kot leto za letom smo v mislih spet na krajih smrti vseh žrtev komunizma na Slovenskem. Ustavljamo se ob grobovih, kraških jamah, rudniških jaških, protitankovskih jarkih in drugih grobiščih, ki so v neznanem številu posejana po Sloveniji, da ob njih pomolimo in se rajnim priporočimo za tolažbo ter za priprošnjo v osebnih in skupnih zadevah. Človeško in krščansko je, da pokojnih ne izgublamo iz spomina, še več, da se potrjujemo v zavesti, da njihov najboljši del ni umrl, ampak da je bil poklican v življenje, ki ne mine. Trupla je použila slovenska zemlja, vemo pa, da je njihov duh tam, kjer ni smrti, in zaupamo, da uživajo večno srečo.

Predvsem pa danes obujamo spomin na rojake, ki so sprejeli milost spoznanja, da je vredno izpostaviti vse, tudi lastno življenje, da se odvrne od narodne skupnosti največja nevarnost za njen zdrav razvoj in varujejo osnovne dobrine za življenje.

Ob krajih žalosti smo v duhu postavili svetle spomenike slave najprej njim v zahvalo, da so darovali kri za skupno srečo, potem pa da tudi povzdignemo vrednote, ki ne dajejo življenju samo naravni smisel, ampak ga še oplemenitijo in obogatijo z duhovno močjo. Obramba samega sebe je naravna pravica, obramba drugega in še prej cele skupnosti je pa plemenito dejanje. Kdor sprejme boj za telesno, kulturno in duhovno svobodo narodne skupnosti, je vreden

FOTO MARKO VOMBERGAR

počastitve, pa če v boju zmaga ali propade. Častiti je treba moralno junaštvo, ne glede na uspeh. Ta dolžnost nam je vedno pred očmi in jo danes spet slovesno izpolnjujemo.

Ko se v mislih in razpoloženju vračamo v preteklost, je pa primereno, da se tudi ustavimo pred vrsto vprašanj o tem, kako je treba z današnje razgledne točke presojeti zgodovinske dogodke, koliko je preteklost po učinkih še vedno prisotna in kakšni naj bodo naši odnosi do sedanje stvarnosti.

Okvirno dogajanje v letih 1941 do 1945 je dovolj znano. Bila je vojna, prišla je okupacija s treh strani. Konec je bilo narodne svobode, začelo se je trpljenje

in grozilo je narodno uničenje. Nemški okupator je zavladal z divjo grobstvo, italijanski pa je začasno dopustil vsaj nekaj kulturne prostosti. Kjer je bilo sploh mogoče, se je prebivalstvo naslanjalo na mednarodni pravni red in se ravnalo tako, da zagotovi preživetje, ne da bi s tem žrtvovalo narodne časti in prelomilo zvestobe prejšnji zakoniti oblasti.

Narodno tragedijo so izkoristili domači komunisti, ki so se že dolgo prej pripravljali na svetovno revolucijo ter so znali za uresničevanje načrtov prilagajati strategijo in taktiko. Za revolucijo so uporabili priložnost okupacije. Oklicali so splošen upor proti okupatorjem, ustanovili s tem namenom Osvobodilno fronto in razglasili svoje oboroženo gibanje za edino oblast, vsak drug upor proti okupatorjem pa razglasili za izdajstvo. Ker je bil njihov prvi namen revolucija, osvobodilni boj pa v glavnem samo varljiva fasada, so potrebovali notranjega sovražnika. S tem namenom so počenjali neusmiljena teroristična dejanja z umori, ropanjem in drugim nasiljem, tako pa so hoteli izzvati proti sebi odpor, ki je potem nastajal spontano v vaških stražah in pozneje organizirano v domobranstvu. Te formacije so se ustanovljale samo z namenom, da varujejo prebivalstvo pred revolucionarnim nasiljem in obenem odvrčajo okupatorje od splošnih represalij. Komunisti pa so s tem dobili odkritega nasprotnika, proti kateremu so lahko vodili boj, s katerim so si utirali pot k oblasti.

Tudi če bi partizansko gibanje ne imelo drugih namenov kot samo oborožen upor proti okupaciji, bi bila že ta odločitev ne samo nesmiselna, ampak bi bila očitno škodljiva, vsaj v obsegu vsenarodnega upora, katerega videz so mu hoteli dati komunisti. Ko pa so upor monopolizirali zase in ga izrabili za revolucijo, so zagrešili zločin, posebej tudi s tem, da so razdvojili narod in ga pahnili v strašno državljansko vojno.

Če bi nastajal in rastel samo upor proti okupatorjem, ne bi bilo kljub različnim mnenjem o njegovi smiselnosti takega notranjega kon-

flikta. Ker so pa komunisti spletki komplot proti večinskemu delu naroda in uveljavljali svoje naklepe z nasiljem, ki ni imelo nobene meje, je bilo življenjsko nujno, da so proti njim zrasle vaše straže in je nastopilo domobranstvo.

Odgovoriti je bilo torej treba revoluciji, s katero so hoteli komunisti vnaprej prevreči demokratični družbeni red in izmaličiti duhovno podobo slovenstva, celo z globoko spremembo narodnega značaja. Ko jim je ob koncu vojne zunanje dogajanje položilo v roke vso moč, so nato več kot pol stoletja izvajali prejšnje naklepe brez zakrivanja po totalitarnem družbenem modelu. Ko se je končno njihov sistem v evropskem prostoru sesul, pa nenadoma nekdanji akterji in njihovi zagovorniki niso več hoteli slišati o revoluciji ali so jo postavili ob stran. Revolucionarno divjanje še zdaj oglašajo samo kot kristalno čist boj za narodno osvoboditev. Prvi predsednik neodvisne Slovenije je sicer od strani še priznaval, da je bil ta boj prepleten z revolucijskimi idejami. Nekateri sploh govorijo, da je revolucija nastopila šele po koncu vojne, prej pa menda o njej ni bilo sledu. Sedanji predsednik republike je pred kratkim poveljeval upor proti okupatorjem, pojma revolucije pa se je dotaknil samo mimogrede v pridevniški obliki. To zamolčevanje revolucije je hujše od sprenevedanja in je objektivno prenarajanje zgodovine. Komunistom je bila revolucija dolgo časa predmet samozavestnega napihovanja, postavljali so ji spominska znamenja, ki še zdaj stojijo. Res je bila revolucija pravi povzročitelj vsega, kar je veljalo kot pridobitev narodnoosvobodilnega boja.

Zagovorniki partizanstva se torej zdaj izogibajo temu, da bi takratno početje imenovali revolucija. Glede izraza se lahko z njimi celo strinjamo, saj je v našem primeru izraz revolucije v strogem pomenu res neustrezen. Revolucija je nasilen upor rednim oblastnim organom, ki imajo dejansko moč in jo uporabljajo za izvrševanje javnih funkcij. V času okupacije pa ni bilo redne oblasti,

bilo je le samo sebi prepuščeno prebivalstvo, žrtev tujega nasilja. Edina javna organizacija je bila Cerkev z vrhovno duhovno avtoriteto škofa Rožmana, a še to samo v takratni Ljubljanski pokrajini. To, kar je dobivalo ime revolucija, ni bilo upiranje oblastnim strukturam, ampak uničevanje vsega, kar bi moglo ovirati partijo pri polasčanju oblasti ob koncu vojne. Izraza revolucija in državljanska vojna moremo torej uporabljati samo kot nadomestno poimenovanje takratnega dogajanja, ki ni bilo v medsebojnih odnosih nič drugega kot surovo teroristično divjanje.

V času osamosvajanja smo nekajkrat slišali tolažilno napoved, da se končuje državljanska vojna, ki jo je sprožila revolucija. Vroča vojna je bila končana že davno prej, njeni učinki pa so potem hudo pritiskali na podvrženo ljudstvo. Žal se ti učinki poznajo še vedno, slovenska družba je duhovno in miselno globoko razdvojena, saj krivično stanje ni v celoti odpravljeno, zato tudi ni pravega miru. Prikrito stanje državljanske vojne ni minilo. Naša stran, ki se ni nikoli predala, je še zdaj predmet nezmanjšane sovražnosti.

Posebno to občutimo, kadar se nam vrže očitek kolaboracije, ki naj bi pomenila tudi narodno izdajstvo. Poglejmo, kdo nam to očita?! To so zagovorniki tistih, ki niso imeli nobenega pomisleka, ko so izdajali zakonito oblast, prelamljali dano besedo ter z lažjo in prevaro zavajali domoljubne rojake v družbeni prevrat. Speljavali so ljudi in jih razvnemali samo za boj proti okupatorjem, obenem pa so razglašali gesla za sovjetsko Slovenijo pod Stalinovim vodstvom. V tistih razmerah smo bili primorani sprejeti skrajno neljubo taktično sodelovanje, ki se mu nismo mogli izogniti, če smo hoteli organizirati nujno samoobrambo. Nasprotniki postavljajo to obliko sodelovanja po teži v isto vrsto z zločini po vojni. To smo slišali že od prvega predsednika države. Sedanji predsednik pa je pred izvolitvijo sicer presenetil z javnim priznanjem, da je komunistična partija izrabila partizanstvo za

lastno osvojitve oblasti in da je s partizanstvom legitimirala nedemokratični politični sistem. Ta izjava je sicer pravična ter bo predsednika še treba nanjo spominjati in od njega zahtevati, da jo prevede v uradno stališče najvišjega predstavnika države. Hkrati z omenjenim pa je vendar tudi izrekel, da povedano ne more biti opravičilo za tiste, ki so se skupaj s silami fašizma in nacizma postavili proti partizanstvu.

To so pa hude besede. Od strani napeljujejo vsaj na to, da nas ni pri sprejemanju okupatorjeve pomoči pri lastni obrambi motila njegova fašistična in nacistična usmerjenost. Izjava, da za nas nima opravičila, pa pomeni obsodbo. Kaj je nekdanj sledilo takim obsodbam, dobro vemo iz zgodovine. Sploh pa take izjave ne morejo pomagati k narodni spravi, ki jo predsednik priporoča.

Očitane nečastne kolaboracije odbijamo z vso odločnostjo. V imenu padlih in pomorjenih in v vašem imenu izrekam oster protest proti takim žalitvam, pa naj prihajajo od kogar koli. Očitane, da smo se tako množično udingali nasilnemu tujcu proti slovenskim narodnim interesom – in to ob podpori večine prebivalstva – je sramotna žalitev naroda, za katero bi morala biti z zakonom zagrožena kazen.

Dovolite, da s tega mesta izrazim protest proti očitkom izdajalske kolaboracije tudi v osebnem imenu. K domobranstvu sem pristopil prostovoljno in po treznem premisleku samo s tem namenom, da pomagam pri obrambi narodnih duhovnih vrednot in materialnih dobrin. Sem edini še živeči pripadnik strokovnega sestava Sodnega odseka pri Organizacijskem štabu Slovenskega domobranstva in verjetno tudi zadnji preživeli celotnega Organizacijskega štaba. Z delom na terenu in kabinetno sem kot sodni častnik hotel prispevati, da bi domobranstvo ohranjalo podobo častne vojaške sile in se kot tako pripravljalo na čas po osvoboditvi, ko bi z drugimi nacionalnimi silami postalo redna slovenska narodna vojska. Vsak trenutek sem imel v mislih samo slovenske

narodne interese in se me ne v vaški straži ne v domobranstvu misel na povezovanje z načrti okupatorja ni niti dotaknila, njegov idejni sistem pa mi je bil sploh docela tuj in odvraten. Vem, da je bilo tako usmerjeno vse domobranstvo po zamisli in osebno ter da so bile trenutne taktične poteze naravnane samo v dobro slovenstvu in ničemur drugemu. Zato imam omembo kolaboracije, kadar je izrečena kot očitek, tudi za nizkotno osebno žalitev in jo odbijam kot sramotno dejanje, ki ponižuje in onečašča samo tistega, ki jo zavestno izreče.

Pogledati moramo zdaj na vprašanje o narodni spravi. Kot je bilo kdaj povedano, bo nekoč treba doseči mirovni sporazum. Tudi če bo kdaj na obeh straneh res kaj volje do tega, ni videti, kdo naj bi se za sporazum pogajal in kateri bi mogli biti njegovi podpisniki. Saj partije ni več in domobranskega vodstva tudi ne. Popolnoma jasen je za nas odgovor samo o tem, kako naj ne pristopamo k pogajanjem. Sporazum gotovo ne bo smel biti tak, kot je mirovna pogodba med državami po vojni, ko zmagovalci diktirajo poraženim, kakšne obveznosti morajo sprejeti in kako bodo urejeni njihovi nadaljnji odnosi. Pogovarjati bi se nam bilo morda mogoče samo o prekinitvi sovražnosti z besednim orožjem, a še to pod strogo oblikovanimi pogoji. Predvsem pa se mi ne bomo pogajali kot poraženci, ker se nismo vdali, zmaga druge strani pa se je izničila, saj je propadel sistem, ki ga je ustoličila njena zmaga. Na koncu smo mi moralni zmagovalci. Zgodovina je pravdala nam, zmagovito stanje je na naši strani in se ne bomo obnašali, kot da smo v poziciji šibkejšega.

Z najvišjega državnega vrha smo nedavno slišali pobudo, naj se vsaka od sprtih strani izpraša sama o sebi, to pa da bi privedlo do sprave v srcih in k medsebojnemu pomirjenju. O čem naj bi se spraševali? Partizanska stran menda o tem, da jo je vodila komunistična partija, da se je z njo uprla zakoniti vladi, po njenem načrtu šla v revolucijo in vsilila za dolga desetletja nedemokratično

oblast, pri tem pa s poboji in drugače uničevala življenje rojakov v strahotnem številu. Vse to je očitno in se drugi strani o očitnih dejstvih ni treba spraševati. Izrekla naj bi marveč pred seboj in pred javnostjo obžalovanje, da se je predala komunizmu, ki naj se mu zdaj odreče. Od naše strani pa se menda pričakuje, naj bi si priznala, da je nedopustno sodelovala s sovražnikom ter mu pomagala pri podjarmljanju evropskih narodov in celo pri uničevanju slovenskega naroda. Tak naklep nam pripisujejo z obtoževanjem o narodnem izdajstvu. Priznali naj bi torej nekaj tako nesmiselnega, kot je izdajanje samega sebe. Jasno je, da na tej osnovi nikoli ne bo prišlo do miru v srcih in ne do sprave v družbi. Z globokim odporom zavračamo namigovanje, naj nam bo za zgled ravnanje škofa Vovka, kot bi ga naj razbrali iz nekega papirja, ki ga on ni ne napisal ne podpisal in ne razposlal. Nikomur, najmanj pa visokim osebnostim ni v čast, če nekritično nasedajo varljivim nastavam. Škof Vovk nam je svetel zgled s povsem druge strani, posebno v tem, kako je proti vsem hudim pritiskom branil čast svojega ordinarija škofa Rožmana.

Kdor resnično želi narodno spravo, naj se prizadeva, da se slovenska država po najvišjih organih vendar še ogradi od nedemokratičnega obdobja, obsodi komunistični režim in njegove zločine ter prizna čast vsem, ki so se med vojno in po njej upirali komunističnim napadom.

Ko zavračamo žaljive obtožbe in zahtevamo pravico, nas pri tem ne nagiba sovražno razpoloženje do posameznih oseb, saj nikomur ne želimo zla kot zlo. Tistim, ki so se s poštenim namenom pridružili drugi strani in tam morda izgubili življenje, velja naše spoštovanje in usmiljenje. Obsojamo komunizem kot zmoto, zaradi katere je bilo po prevari in nasilju toliko žrtev na obeh straneh. Zaradi pravice pa v splošnem interesu zahtevamo, da se po pravni poti odkrijejo storilci zločinov in ugotovi njihova krivda. Tudi se ne moremo zunanje sprijazniti s tistimi, ki nam še zdaj

delajo krivico. Krivci se kot posamezniki smemo upirati, dolžni pa smo jo zavračati, kadar prizadeva čast Slovenije, ki nam je draga in kateri smo se zavezali.

Sloveniji smo torej zavezani, z njo čutimo in smo nanjo ponosni. Dosegla je vrh na razvojni poti, ko je kot država postala enakovredna starim mogočnim silam. V tem času predseduje združeni Evropi, v njej se shajajo predstavniki političnih, kulturnih, znanstvenih ter duhovnih vodstvenih organov in pobud, slovenski jezik je prištet k evropskim uradnim jezikom. Izvoljena oblast se poleg prizadevanja za zunanjo veljavo tudi uspešno trudi, da se konča doba tranzicije iz neprijazne preteklosti ter se slovenska družba očisti tega, kar je ostalo slabega iz komunističnega obdobja v sistemu in miselnosti. Priznati ji je treba, da ima tudi v družbenem razvoju srečno roko, saj je Slovenija izmed novih članic Evropske unije v mnogo pogledih najbolj razvita država in je njen standard blizu visokega evropskega povprečja.

Kdor pošteno misli in more spremljati delo vladne ekipe in parlamenta, mora občudovati pogum in vztrajnost ljudi, ki vodijo državo. Proti sebi imajo neusmiljeno nasprotovanje drugih političnih sil, večino občil in zvijačno pridobljenega gospodarskega potenciala. Poleg izpolnjevanja rednih obveznosti in prenašanja trajnega nasprotovanja se morajo posvečati še predsedovanju Evropskega sveta, tako da je njihovo breme dvakrat težko in zaslužijo vse naše priznanje.

Ko obujamo in slavimo spomin junakov in žrtev za domovino, se nam ponuja vprašanje, kako je z nami. Koliko nas misel na trpljenje domovine v ne tako daljni preteklosti nagiba k skrbi za njen sedanji razvoj? S kakšnim zanimanjem spremljamo dogajanje, ali nas navdajata veselje in ponos, ko vidimo bogat razcvet Slovenije, in ali smo zaskrbljeni in zgroženi, kadar se ji zgodi kaj nevsječnega ali sovražnega? Opo-minjajmo se k čutenju s slovensko rodno domovino ali domovino prednikov. Pri tem se opirajmo

na skupnost, ki se je začejala organizirati prav pred šestdesetimi leti. Takrat je bilo ustanovljeno Društvo Slovencev, zdaj Zedinjena Slovenija, ki to skupnost moralno predstavlja. Ta naša povezanost je vso že dolgo dobo od begunstva dalje dajala rodovitno zemljo za rast duševnih in drugih opornikov beguncem ter za pospeševanje duhovne in kulturne rasti prvemu rodu in vsem naslednjim rodovom. Poleg tega pa ima skupnost še drug pomen. Nosi namreč deklarirano oznako odpora proti komunistični revoluciji in mnogoletni partijski diktaturi. Poživlja jo duh pravice, kakršen je vodil vaške stražarje, domobrnce in druge v boju proti komunističnemu nasilju. Naša skupnost je tako simbol demokratične, svobodoljubne slovenske misli. Dolžni smo, da jo ohranjamo tako in da jo obvarujemo pred kontaminacijo z nasprotnimi ali manj vrednimi vplivi.

Pri tem nas poživlja zavest, da v Sloveniji pospešeno poteka proces očiščevanja zgodovine. Ker ni političnih preprek, lahko izhajajo knjige, ki razkrivajo resnico, delujejo javne in zasebne ustanove, ki skrbijo za jasnitev zgodovinskega spomina, vladna komisija razgalja materialne dokaze z odkrivanjem in raziskovanjem grobišč. Pri Ministrstvu za pravosodje je bil ustanovljen študijski center za narodno spravo, ki ima nalogo, da raziskuje in preučuje nasilje vseh treh totalitarizmov v zadnji dobi na Slovenskem, s posebnim poudarkom na komunističnem totalitarizmu. Vemo torej, da nismo sami. Z nami je v Sloveniji mnogo zavzetih ljudi, ki se posvečajo pripravljanju terena za dokončno obsodbo komunističnih zločinov. Njim gre naše posebno priznanje in zahvala.

Ker čutimo s Slovenijo in nam ni vseeno, kakšna je njena pot, se vprašujemo tudi, kaj moremo mi storiti zanjo. V svetu jo vsak na svoj način predstavljamo z uveljavljanjem slovenstva. Prispevamo k razjasnjevanju resnice o preteklosti, morda tudi k načrtovanju prihodnosti; nekateri bogatijo slovenske duhovne in kulturne vrednote; mnogi smo

tudi poklicani, da sodelujemo pri izbiranju političnih vodnikov države.

Prav vsi pa imamo na voljo sredstvo za duhovno pomoč. Skupaj z občestvom naših svetih in s posebnim zasluženjem mučencev prosimo Božjo milost za moč in modrost tistim, ki s pravim namenom usmerjajo in vodijo slovensko

družbo, ter za pravo pamet vsem, ki doma in zunaj odločamo, kdo naj vodi državo.

Padlim in žrtvovanim junakom, ki so dali življenje za nas, naša zahvala in slaven spomin! Njihovemu izročilu hočemo ostati zvesti v mislih in dejanjih.

Potem pa upajmo in zaupajmo!

Škof dr. GREGORIJ ROŽMAN REŠI TISOČE JUDOV

PETER URBANC

Današnja Slovenija je bila dne 6. aprila 1941 ob napadu Nemčije na Jugoslavijo del te države, imenovana Dravska banovina.

Ob tistem času je bila judovska skupnost v banovini maloštevilna. Razlog zato je bil v avstro-ogrskem imperiju pod Habsburžani, ki je nekoč prepovedal vsako naselitev Židov. Približno 300 Židov je v začetku vojne živelo v Sloveniji, v glavnem v Mariboru in Ljubljani. Nekaj več je bilo Židov v Gorici in Trstu, a ti so bili takrat, kot so še danes, pod Italijo.

Židje v Dravski banovini so bili dokaj močno integrirani in pomešani z večinskim slovenskim narodom. Izjema je bila židovska skupnost v Prekmurju, z glavnim mestom Murško Soboto. Pred letom 1918 je ta del slovenskega ozemlja spadal pod madžarski del avstro-ogrskega imperija. Prvi Židje, bilo jih je 60, so prišli iz Madžarske v Prekmurje leta 1773. Kasnejše priselitve so do leta 1889 zvišale število Židov na 1107. Ob času avstrijskega štetja leta 1910 jih je bilo približno 1000. Večina je živela v Lendavi in Murski Soboti, 322 jih je pa živelo v 57 prekmurskih vaseh. Edina aktivna sinagoga je bila v Murski Soboti in molilnica v Lendavi.

Poleg teh 1300 Židov leta 1938 v Sloveniji, je skozi Slovenijo vse do konca 1944 leta potovala množica

Židov, cenitve so prišle do 100.000 teh beguncev, v tranzitu proti zapadu v Italijo, Švico ali Španijo. Bežali so pred nemškim preganjanjem in to iz Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Srbije in Hrvaške. V Sloveniji so ostali po nekaj tednov, oziroma mesecev.

V predvojni Sloveniji in med vojno je bilo v Sloveniji malo ali skoraj nič antisemitizma. Eden od razlogov je bilo relativno malo število Židov. Slovenci se niso čutili ogroženi, niti v trgovini še manj v akademskih strokah. Slovenci smo bili malo razočarani, ker je večina Židov govorila nemško ali madžarsko. Vsekakor, v Sloveniji ni bilo antisemitskih akcij kot pogromi, grafiti, oskrunjenja grobov ali kakega bojkota. V Sloveniji smo redko videli Žide oblečene črno z bradami in kopicami. Nikdar se ni videl židovski simbol, rumena Davidova zvezda, izjemoma med vojno v Prekmurju pod madžarsko okupacijo. Naj omenim redek primer verbalnega antisemitizma: medvojni župan in predsednik ljubljanske pokrajine general Leon Rupnik, prisiljen od nemškega tiskovnega urada, je v svojih javnih govorih moral napasti židovstvo.

Usoda Židov v Sloveniji med obdobjem holokavsta: ko so Nemci zasedli del Slovenije leta 1941, jih Židje v Mariboru niso čakali, skrili so se ali zapustili nemški del Slovenije.

Maloštevilni so se pridružili ilegali partizanom. V septembru 1943, ko so Nemci zasedli tudi preostali del Slovenije, je v Ljubljani ostalo malo Židov. Dolgo časa Nemci niso ukrepali; šele sredi 1944 je Gestapo aretiral in odpeljal v nemške lagerje kakih 20 oseb.

Hujša usoda je zadela Žide v Prekmurju pod Madžari. Ob Eichmanovi prvi madžarski akciji spomladi 1944 so bili vsi aretirani, odpeljani v Auschwitz, kjer so jih usmrtili. Kakih 60 teh nesrečnežev se je rešilo, vrnili so se v Slovenijo leta 1945, a jo hitro zapustili in emigrirali v Izrael ali ZDA.

Italijanska okupacija Slovenije med leti 1941-43 ni prizadela Židov,

Italijani proti njim niso ukrepali. Večina je ostala v Ljubljani, redki so šli v ilegalo ali k partizanom.

Usoda tisočev Židov v tranzitu preko Slovenije: malo število Židov, ki so pribežali iz Hrvaške, so Italijani prisilno vrnili na Hrvaško; ti so končali v taboriščih in so bili pokončani. Večina pa so nadaljevali pot proti Italiji, Švici ali Španiji. Nenadoma leta 1942 je bila meja proti Italiji blokirana. Židje so bili v veliki nevarnosti! Ob tej priliki je škof dr. Gregorij Rožman interveniral pri šefu italijanske policije v Ljubljani s prošnjo, naj Židom dovoli pot v Italijo. Uspel je, Italijani so te Žide nemudoma poslali v italijanske lagerje, največ na otok Rab, kjer so jih dokaj primerno nastanili in hranili.

Njihova usoda je bila neprimerno boljša kot za 5000 slovenskih zapornikov, ki so umirali množično zaradi nezadostne hrane in bivanja po nezdravih, vlažnih, mrzlih šotorih. Ko so Nemci po italijanski predaji zasedli Rab, so ti Židje uspešno ušli in preživeli! Ta uspešna intervencija slovenskega škofa je edinstvena za katoliško Cerkev, ki iz taktičnih razlogov ni javno intervenirala za Žide.

Večina Židov v Sloveniji, z izjemo onih iz Prekmurja, se je rešilo pred holokavstom. Po vojni so se vrnili v Slovenijo. Sedanje število Židov v RS je zopet enako predvojnemu številu 300 oseb.

KAJ DANES PRAVIJO MUSLIMANI O JEZUSU IN O KRISTJANIH

LOJZE KUKOVICA

Nahajamo se v času, v katerem se moramo katoličani resno zanimati za vero mohamedancev - islam - ker je to vera, ki jo za krščanstvom izpoveduje največ ljudi na svetu in ki resno grozi spremeniti obličje Evrope in v neki meri celo vsega sveta. Duhovno življenje hoče v tem članku vsaj nekoliko poseči tudi v to tematiko.

Kaj mislijo torej in govorijo danes muslimani o Jezusu in kristjanih?

Ne, kaj so mislili v prejšnjih časih, ampak kaj mislijo danes, kajti z njimi morajo danes kristjani urejati medsebojne odnose sožitja in dialoga. Ko se namreč danes muslimani množično vseljujejo v Evropo iz dežel, ki so večinsko muslimanske vere, prinašajo s seboj veliko kulturne in verske 'prtlljage', ki so si jo pridobili bodisi z branjem ko-

rana, bodisi z vzgojo v družini, v šoli ali pa v okolju, v katerem so živeli.

Kaj uči koran o Jezusu in kristjanih?

Prvi in najbolj važen vir o tem, kaj mislijo muslimani o Kristusu in kristjanih, je koran, njihova sveta knjiga. Znano je, da koran na več mestih govori o Jezusu in kristjanih, ne da bi bilo vedno jasno, v kakšnih priložnostih je bilo Mohamedu po angelu Gabrijelu narekovano kak-

šno razodetje o njem. Mohamed namreč trdi, da božjega razodetja, ki je zapisano v koranu, ni prejel neposredno od Boga, ampak po angelu Gabrijelu. In sicer se je to zgodilo v eni sami noči, od 26. do 27. meseca Ramadana, ki je od tedaj mesec posta za muslimane. To božje razodetje je potem Mohamed pridigal in razlagal skozi 22 let, najprej 12 let v Meki, nato pa 10 let v Medini, do leta 632, leta svoje smrti. Njegovo oznanjevanje v začetku ni bilo sprejeto. Prav nasprotno, v svojem rojstnem kraju, Meki, je naletel na tolikšno nasprotovanje, da je moral leta 622 zbežati iz Meke v mesto Medino, ki se je od tistega dne dalje imenovala "Prerokovo mesto".

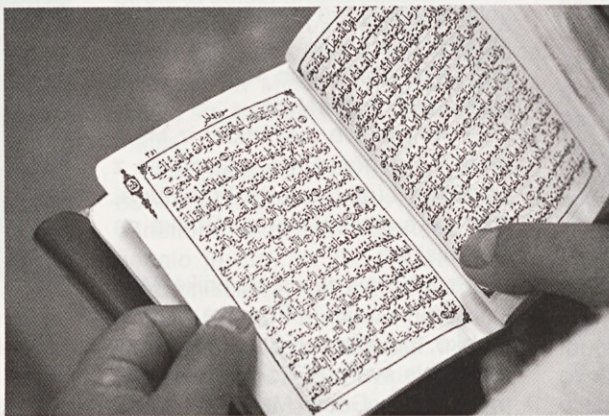
V času bivanja v Meki je bilo Mohamedovo razmerje do kristjanov precej normalno. Šele v času, ko je

Mohamed začel prebivati v Medini, je prišel do jasnega spoznanja, da je vera, ki jo on oznanja, zelo različna od krščanstva. Zato se je od tistega časa začelo resno nasprotovanje med islamom na eni strani in judovsko ter krščansko vero na drugi strani. Mohamed je obe ti veri začel dolžiti, da sta ponaredili Sveto pismo, med drugim tudi v tem, da nista hoteli napovedati prihoda Mohameda kot zadnjega božjega preroka, ki da bo ljudem prinesel dokončno božje razodetje. Zato je važno razlikovati med dvema časoma Mohamedovega življenja, med ono v Meki in drugo, zadnjo v Medini. V Meki je Mohamed še priznaval, da sta judovska in krščanska vera v mnogočem podobni njegovi novi veri, medtem ko je pa v Medini zavzel do njiju zelo negativen in oster odnos. Začel je učiti, da so kristjani pravi neverniki, ker verujejo v Jezusa kot božjega 'sina', češ Bog vendar ne more imeti sina, ker bi bilo to proti strogu monoteizmu, nauku o enem in edinemu Bogu, ki ga je v skladu s koranom proglašal Mohamed. Tuj in nerazumljiv pa mu je bil nauk, da tudi kristjani učimo, da je en sam Bog, le da v treh treh različnih osebah, Očetu, Sinu in Svetemu Duhu.

Kaj pa je Mohamed učil o Jezusu v času svojega bivanja v Meki (od 610 do 622)? Ker je Mohamed tedaj govoril predvsem ljudem svojega rodu, kurasitom, ki so bili mnogobožci, ker so verovali v več bogov, jih je predvsem prepričeval, da je samo en Bog. Samo v 57 vrsticah korana, – koran je namreč razdeljen v 114 poglavij (sure), poglavja pa v vrstice - torej dejansko malo se govori o Jezusu in njegovi materi Mariji. V eni od teh vrstic se govori tudi o Mariji, kateri da je angel Gabrijel naznanil, da bo dobila sina. Na to angelovo naznanilo da je Marija odgovorila: »Kako bom imela sina, ko se me pa še noben moški ni dotaknil; in tudi nisem nobena prosti-tutka.« Angel ji je pa rekel: »Tako bo.« »Zame je to lahko,« je rekel Gospod.

»In naredili bomo iz njega znamenje za ljudi in usmiljenje z naše strani. To je že odločeno.« Tako da je Bog na čudežen način Mariji dal Jezusa.

O tem besedilu je lahko ugotoviti, da je veliko njegovih prvin vzetih iz apokrifnih evangelijev, zlasti iz evangelija, znanega pod imenom "Evangelij otroštva našega Gospoda Jezusa Kristusa". Med drugim koran ne govori, da bi bil Jezus rojen v Betlehemu, kot je to zapisano pri evangelistu Luku, ampak pod nekim palmovim drevesom, torej v okoliščini, ki spominja na kakšno arabsko naselje. Odločno pa se v koranu zanika, da bi bil Jezus božji sin. Zato je Jezus označen v koranu vedno le kot Marijin sin, nikdar pa kot božji sin. Jezus je le 'božja stvar'.

Imel je nalogo, da je ljudi učil 'prave poti'. Tako, po koranu, pravi Jezus na nekem mestu: »Alah je moj Gospod, kakor je tudi vaš Gospod, zato ga molite. To je namreč prava pot« (sura 19, 36).

Polemika Mohameda proti kristjanom

Ko je Mohamed leta 622 zapustil Meko in se zatekel v Medino, se je njegov odnos do kristjanov in Judov radikalno spremenil. Mohamed zatrjuje, da je bil Mojzes od Boga poslan Hebrejcem, Jezus pa kristjanom. Oba da sta bila prava božja poslanca. Seveda je po Mohamedu tudi njegovo poslanstvo božje, kajti tudi njega je Bog poslal ne le za eno ali drugo ljudstvo, ampak za

vse človeštvo. Je zadnji od Boga poslani prerok, zato se tudi imenuje 'pečat prerokov'. Če zatorej kristjani in Judje nečesto priznati Mohameda za božjega preroka in koran za božjo razodeto besedo, je to zato, ker so tako eni kot drugi ponaredili Mojzesovo postavo in evangelije, ki so napovedovali Mohamedov prihod, ko so tako Judje iz Stare zaveze kot kristjani iz evangelijev izločili vse, kar se je v njih govorilo o Mohamedu. Ta očita Judom tudi, da so učili, kot da so ubili Kristusa, v resnici ga pa niso ubili, še manj križali. V resnici da je bil nek drug človek, Kristusu podoben, križan, medtem je Kristusa Bog sam vzel k sebi v nebesa.

Mohamed posebno očita kristjanom, da verujejo v sveto Trojico, ko učijo, da je Jezus sin Božji, torej druga božja oseba. Koran zavrača to vero kristjanov, ko uči: »Alah je en sam Bog, je preveč veličasten, da bi imel sina. In poleg tega se ima Mesija za nevednega biti Alahov služabnik.« Za Mohameda so zatorej kristjani pravi 'neverniki', zato koran naroča muslimanom, naj se ne družijo z njimi, kajti če se kdo družijo z njimi, »postane eden od njih«. Še več, v poglavju o 'Spreobrnjenju', ki spada v zadnje obdobje Mohamedovega življenja, se

v koranu govori o tem, da se je treba celo boriti proti kristjanom. »Borite se proti onim, ki ne verujejo ne v Alaha ne v njegovega Poslanca, ne v poslednji dan in ki ne prepovedujejo, kar sta prepovedala Alah in njegov Poslanec (Mohamed).« In ko nato govori o sveti vojni (zihad) proti poganom in nevernikom, med te zadnje prišteva tudi Jude in kristjane.

Po koranu je Jezus eden od poslancev Alaha (Boga), ki je od Boga prinesel nek nov zakon svetu in ki je bil zato tudi višji od ostalih prerokov in je bil celo prištet med 'svete', čeprav je bil le navaden človek. Zato so za mohamedance kristjani brezbožniki in neverniki, ker pripisujejo Bogu sina, Jezusa. Seveda je imel Mohamed o krščanstvu zelo nejasno in v mnogih

ozirih popolnoma napačno mnenje. Misli je, da kristjani učimo, kot da je Bog imel 'mesenega' sina. Zate se koran celo sprašuje, kako naj bi Bog imel kakšnega sina, če pa nima nobene 'žene'.

Mohamed naravno zavrača tudi učlovečenje božjega Sina kot najtežje bogokletje. Alah ni ljudem 'Oče' in ljudje niso njegovi 'otroci', marveč je Alah le njihov gospodar in oni njegovi služabniki. Tudi mohamedanska nebesa ne obstajajo, kot za kristjane, v tem, da bi tam videli Boga iz obličja v obličje, ampak v uživanju dobrot, ki bodo zelo podobne tem na zemlji. Islam tako tudi ne pozna nobenega nadnaravnega poboženja človeka. Spričo Alaha, kakor ga umeva islam, se kristjan počuti silno neprijetno, ker gre za nekega dalnjega Boga, katerega se je treba bati in kateremu se je treba le podvreči. Tako kristjan čuti sino razdaljo med Mohamedovim Bogom in Bogom Jezusa Kristusa, ki je »Bog z nami«, »naš Oče, ki je v nebesih«, ki je tako »ljubil svet, da je izročil svojega lastnega Sina«, da bi se vsi ljudje zveličali in postali njegovi 'otroci', in ker otroci, tudi 'dediči' nebeškega kraljestva, da bi tako bili deležni njegove sreče v večnem življenju, kjer ga bodo gledali »kakršen on je«.

To, čemur se predvsem čudi kristjan v Mohamedu, je njegovo popolno neumevanje in zavračanje treh temeljnih krščanskih skrivnosti: sv. Trojice, učlovečenja Božjega Sina in njegovega odrešenja človestva z njegovim trpljenjem in smrtjo. Iz tega je tudi jasno videti, da je Mohamed le prav slabo in le delno poznal krščanstvo. Za muslimane so najzvišenejše krščanske dogme in posebej še tudi zakramenti težko pohujšanje, kajti vsaka človeška trditev o Bogu je zanje pravo bogokletje in dejanje ošabnosti. Zakramente zavračajo, v kolikor ti na nek način hočejo 'prisiliti', da bi Bog na zakramentalne formule bil dolžan v prid človeka narediti prave duhovne čudeže. Zanje so zatorej zakramenti pravo čarovništvo. Tudi zato, ker po islamu je Alah popolnoma svoboden, da naredi, kar hoče, nagradi in kaznuje kogar in kakor hoče, ne da bi ga kdo smel vprašati, zakaj tako postopa.

Konec prihodnjic

Polje, kdo bo tebe ljubil...

ERNEST HIRSCHEGGER (19) - KONEC

Potovanje v domovino

Po 47 letih begunstva in izseljenstva nama je po božji Previdnosti bila dana možnost, da obiščeva domače kraje v Sloveniji. Bila pa je tudi potreba, da tam uredim zadevo državljanstva v tej novi državi, ki se je ločila od Jugoslavije. Na volitvah leta 1990 je prišla na oblast stranka Krščanske demokracije, takrat je bil tudi konec 45-letne krute komunistične diktature.

Potovala sva z avionom iz Mendoza v Buenos Aires, od tod pa z nemškim Lufthansa do Frankfurta, nato pa s slovenskim do Brnika na Gorenjskem.

Pričakovala naju je Veronika, Minikini sestri Lojzka in Francka ter brat Stanko, tudi Martin Kranner iz Gorice. Stanovala sva pri Lojzki in dalj časa pri Veroniki v Gorici. Medtem sva se z avionom peljala na obisk v Holandijo k Gabrijelovi družini in tam ostala 10 dni in se vrnila v Ljubljano. Videla sva poškodovano in zapuščeno očetovo hišo, ki je postala 'družbena lastnina' (Pomotoma smo njeno fotografijo objavili v prejšnji številki, op. ur.). Po treh mesecih sva se spet z Lufthanso vrnila v tujino, v Argentino. – Zapisoval sem si dnevnik in ga naslovil: *Kje si hodil – kod si bil...*

Doma ni bilo posebnih sprememb. Prodana je bila dolga peč, ki je stala 25.000 pesov, prodana pa za osem. Tako je nastal prazen prostor, ki smo ga pozneje z lesenimi pregradami preuredili za dobro stanovanje. Najino stanovanje je bilo pred tem v vogalnem salonu, posebej pa prejšnja kuhinja.

Ko sva se vrnila s potovanja, sva zasedla novi prostor. Družina Paz, Kati, je stanovala zgoraj.

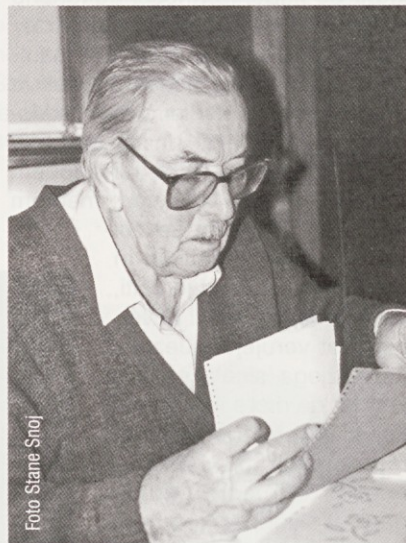

Foto Stane Siroj

Petdeset let po poroki

Septembra 1993 je minilo 50 let od najine poroke v Ljubljani. Tudi Rudijeva poroka je bila isti mesec. Praznovanje smo priredili skupno v salonu naše hiše. V nedeljo je bila zahvalna maša v slovenskem domu, kjer je maševal g. Jože Horn.

Na skupnem kosilu se nas je zbralo več kot 60, saj je bilo najinih vnukov 40. Stregle so starejše, a še mlade vnukinje. Veselico smo filimali.

Potrebno drugo potovanje

Po novih zakonih v Sloveniji se je odprla možnost, da se po prejšnjem komunističnem režimu pokradeno, zaplenjeno premoženje začne vračati lastnikom. Očetova oziroma naša posest na Vevčah je obsegala hišo in 2300 m² njive. Za lastninjenje je bila potrebna zahteva dedičev po očetovi smrti. V imenu dedičev bi

šel jaz. Sestri Mari in Zalka sta se dedovanju pismeno odpovedali v korist bratoma.

Odpotovala sva v juniju 1995 in v domovini preživela tri poletne mesece. Kakor zadnjič, so naju tudi zdaj pričakali sorodniki in zopet naša Veronika iz Gorice, kjer sva večji del časa stanovala pri njej. Gospa Mara Rodetova naju je povabila na večdnevni obisk k nji v Ljubno, gorsko vasico, kjer ima poletni hišo. Važno je bilo, da sem se šel posvetovat v tajništvo Nove slovenske zaveze v Ljubljani. To je društvo tistih preživelih domobrancev, ki jih zaradi mladostnosti komunisti niso pobili. Tam sem se srečal s prijateljem Janezom Grumom, ki je prišel iz Milwaukee-ja, ZDA, tudi v ta urad.

Pri NSZ sem se posebno seznanil z glavnim tajnikom, odvetnikom Stagnetom Štrbenkom. Prostovoljno se je ponudil, da bi prevzel skrb glede lastninjenja in to brezplačno. Povabil naju je celo na letovanje v njegovo hišo v Savudriji, nedaleč od morja. Avto je vozila njegova žena Zofi. Deset dni sva bila njuna gosta. Po tem sva bila povabljena v drugo poletno hišo pri Litiji, z nama tudi Veronika. Medtem se je s Holandske z avtom pripeljala Gabrijelova družina, najprej sem, nato pa še v Gorico.

Tudi o teh treh mesecih imam spisan dnevnik: *Polje*, v njem so popisane vse podrobnosti. Glavna naloga in potreba je bila prevzemanje certifikatov, vrednostnih papirjev, ki so jih dobili državljani nove države Slovenije. Najprej vpis v državlanski imenik, prošnja za potne liste in prenos certifikatov na Krekovo banko v Ljubljani. Za ta čas sva dobila stanovanje pri Lojzki Což. Obiskala sva tudi njenega sina Jankota, zdaj frančiškana p. Kazimirja. Certifikatov je bilo 14, s takratno skupno vrednostjo 30.000 dolarjev, ki bi jih banka postopno uveljavila na dražbah bivšega 'družbenega premoženja'.

Skupaj z gospo Maro in Veroniko smo obiskali jamo množično mučenih in pobitih domobrancev v Rogu in na Teharjah, drugi kraj množičnih grobov.

Ko smo bili nekega dne z Veroniko v glavni Ljubljanski pošti, smo dobili

telefonsko zvezo z Mendozo. Oglasil se je Frido. Prosil me je, naj mu dovolimo, da bi opremo njegove delavnice smel spet preseliti v Korotan. Ni več zmagoval plačevanja delavnice, ki jo je kupil s posojilom. Nekaj časa njegovi odnosi do nas niso bili prijazni. Z zadovoljstvom sem mu odgovoril, naj se kar preseli, saj se v Korotanu ni več delalo. Ko sva se vrnila v Mendozo, je že pripravljaj prevažanje. Obljubil je, da bo plačeval najemnino. Tako se mu je delo uredilo, s sodelovanjem starejših otrok, izdeloval je največ podstavke za svetilke, ki jih je kupoval edini odjemalec Čilenec, vendar je tudi ta zaradi stalnega propadanja trga končno po treh letih prenehal kupovati. Najemnino Frido več časa ni mogel plačevati. Družina s petimi otroki je ostala brez sredstev.

Brat žene Stele, Ernest, je že dolgo stalno živel v državi Florida blizu mesta Miami. Z njegovo pomočjo sta šla tja na delo Frido in sin Matija.

Gašper je po vrnitvi iz Corrientesa dobil službo prevoznika s kamionom mineralne vode Villa Vicencio. Prenehalo je tudi to. Skupaj z nekim družabnikom se je zaposlil s kozjerejo in prašičjerejo na nekem posestvu. Tudi to ni imelo bodočnosti. Imel je priložnostne vožnje kot izkušen šofer. Postal je šofer avtobusa Mendoza-Bolivia podjetja Bosio, vendar manj kot eno leto. – Tako je ostal brez dela in številna družina brez dohodkov. S pomočjo Fridota je dobil delo tam tudi Gašper.

Doma sva ostala sama v zgornjem stanovanju, preživljava se z najnižjo pokojnino 220 pesov. V spodnjem stanovanju pa je štiričlanska družina Paz. Naše družine se večina s težavo prebijajo z meseca v mesec, upajoč na 'boljše čase', ki jih midva ne bova dočakala. – Kakor smo po eni strani hvaležni Bogu in Argentini, ki nas je po štirih letih begunstva sprejela v to bogato, zdaj pa obubožano državo, smo zdaj razočarani in obubožani. Tako rekoč iz nič smo naredili, kar je bilo povedanega, oblast sama pa je tista, ki je ubila kravico, ki je dajala mleko vsem, pa sedaj ista oblast zahteva plačevanje davkov, kot da ne ve, da ni dohodkov niti za preživljanje.

Povrhu tega je bil izgubljen prihranek 5.000 pesov, shranjenih v kreditni banki Multicredito, ki je na goljufiv način propadla. Starostne nadloge zahtevajo zdravila. Dočakala sva visoko starost. Še je živih dvanajst zdravih otrok, 48 zdravih vnukov, rodilo se je že sedem pravnukov.

Recimo, kot je dejal svetopisemski Job:

*Bog je dal, Bog je vzel,
hvaljeno bodi njegovo Sveto
Ime!*

Spisano v letu 2000 v Mendози

Katarina Jagelo je bila žena finskega vojvode, ki so ga obdolžili veleizdaje. Ko je bil vojvoda obsojen na dosmrtno ječo, je Katarina prosila kralja, da bi smela deliti ječo s svojim možem. Kralj je bil presenečen in jo je hotel odvrniti od njene namere. Rekel ji je:

“Ali veste, da vaš mož ne bo več videl dnevnih svetlobe?”

“Da, vem, veličanstvo.”

“Ali tudi veste, da ne bomo z njim ravnali kot z vojvodo, ampak kot z izdajalcem?”

“Tudi to vem. Toda on je moj mož, naj bo svoboden ali zaprt, kriv ali nedolžen.”

Katarina je vzela s prsta poročni prstan in ga pokazala kralju z besedami: “Berite, veličanstvo.”

Na prstu sta bili gravirani dve latinski besedi, ki pomenita: samo smrt naju loči.

Katarina je šla z možem v ječo, kjer je sedemnajst let delila z njim trpljenje in ponižanje.

Duhovno življenje je objavilo

JULIJ

PRED 70 LETI (1938)

»**V**naši kapeli na Av. del Campo 1653 bomo praznovali v nedeljo, 10. julija, god slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda. Zopet bomo imeli priliko doživeti lepo cerkveno svečanost. Zopet bo zapel veliki zbor. Pridite, da bomo spet doživeli nekaj svetega veselja. Popoldne se vrši tudi ljubka šolska prireditvev. Poveselili se bomo z malimi Slovenčki in si obudili spomine nedolžnega veselja nekdanjih brezskrbnih let.«

Franc Kraševac, s psevdonimom Franc Dalibor, večkrat v reviji *Duhovno življenje* prispeva članke iz življenja v Argentini. Ta mesec objavlja članek z naslovom *Njega ni, njega od nikoder ni*: »Policijska kronika buenosaireškega velemesta nam je nedavno razkrila, da je tekom leta 1937 na doslej nepojasnjen način izginilo v tem južnoameriškem Babilonu 1460 ljudi. Toliko pogrešancev v tako kratkem času je pretresljiva številka. Saj pomeni, da izginejo v Buenos Airesu vsak dan po štiri človeška bitja brez vsakega sledu. Kdo so ti izgubljeni? Kakšni so? Zakaj so izginili? Kam so se podali? 850 je žensk in 610 moških. 60% tvorijo v obeh slučajih mladoletniki do 22 let, 38% je odraslih in le 2% izmed teh izgubljenecv računajo, da je blaznežev ali žrtev zločincev... Nedavno mi je pravil izseljenski duhovnik Kastelic, da je našel samo v treh večjih umobolnicah v mestu Buenos Aires in bližnji okolici okrog 150 hrvatskih in slovenskih umobolnikov!... Vsi priznavajo, da je umobolnost posebno pogostna med tujimi naseljenci.«

»Cerkvena molitev, da bi bil naš veliki učitelj **škof Anton Martin Slomšek** že skoraj tudi javnopravno prištet najprej zveličanim in potem svetnikom: *Molimo: Vsemogočni*

Bog, ki si nam v svojem služabniku Antonu Martinu Slomšku poslal tolikega učenika in pastirja, usliši naše pobožne molitve in poveljaj ga, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet zveličanim. Po Kristusu, Gospodu našem, Amen.«

PRED 60 LETI (1948)

4. **Cirilova nedelja.** V nedeljo za praznik sv. Cirila in Metoda se je zbrala večja skupina rojakov pri šolskih sestrah na Paternalu. Po popoldanski cerkveni slovesnosti so sedli k pogrnenim mizam in na ta način poudarili veličino svetnika, kateri ima tako velike zasluge za spoznanje prave resnice v našem narodu.

Slovenski dušni pastir **Janez Hladnik je obiskal rojake v Montevideo, Urugvaj.**

»**Doslej je prišlo iz Evrope kakih 2500 Slovencev.** Nekateri so prišli na poklic svojcev, ogromna večina pa so brezdomci, ki bodo tukaj obnovili svoj dom, katerega so tam izgubili. Kar je bilo beguncev v taboriščih v Italiji, so že tukaj ali pa so na poti. Za begunce v Avstriji, kjer jih je čez 5000, se tudi odpira pot. V Nemčiji je okoli 1000 rojakov, ki imajo že možnost za potovanje v Argentino. Medtem pa je že več sto Slovencev odšlo v Kanado in na Angleško. Tekom enega meseca pričakujemo torej kakih 500 rojakov. Prosimo vse dobronamerne in uvidevne Slovence, da nam gredo na roko pri iskanju stanovanj in služb.«

»**Stoletnica marčevske revolucije v Avstriji leta 1848** daje povod, da mnogi primerjajo tisto leto in letošnje. Pravijo: leta 1848 so odpravili predpravice plemstva, 1948 nastajajo predpravice komunističnih vodij. 1848 je bila odpravljena tlaka, 1948 so komunisti vpeljali prisilno delo. 1848 je kmet postal svoboden, 1948 ga spravljajo v kolhoze. 1848 so se ljudje borili

za svobodo tiska, govora in vere, 1948 so komunisti vse to odpravili. Tak je napredek človeštva v sto letih za železno zaveso.«

PRED 50 LETI (1958)

3. **Umrl je duhovnik dr. France Kladnik v ZDA.** Prej je pet let deloval v Argentini (1948-53). Rad je komponiral in literarno se je udeleževal. Pisal je v *DŽ, Omnes unum, Zbornik-koledar Svobodne Slovenije*.

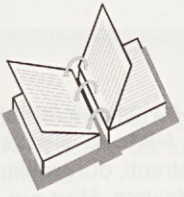
6: SPZ Gallus je za proslavo 10-letnice svojega obstoja priredil **cerkveni koncert** v baziliki Ntra. Sra. de la Merced. Med drugim občinstvom je bilo 800 rojakov, katerim je posebno mogočno 'dojmila' Haydnova Marijaceljska maša za mešani zbor, soliste in orgle.

9: Na dan svoje nove maše je **France Novak obhajal srebrnomašni jubilej** med rojaki v župni cerkvi v Ramos Mejiji. Pri oltarju so srebrnomašnika spremljali njegov brat Štefan Novak, direktor Anton Orehar in dr. Alojzij Starc. Slavnostni govornik je bil duh. svétnik Alojzij Košmerlj. Na kuru je ramoški cerkveni zbor pod vodstvom Gabrijela Čamernika in Jožeta Omahne izvajal orkestralno latinsko mašo.

13: Vsako leto priredijo slovenski učitelji in kateheti za osnovnošolske otroke **Alojzijevo proslavo**. Letos je bila v župni cerkvi v Ciudadeli. Po sv. maši so v župni dvorani pod cerkvijo člani mladinskega pevskega zbora Gallus ponovili že izvajano otroško spevoigro **Kresniček**.

19: **Karmeličanka je postala s. Vera Marija Prijatelj** v samostanu sv. Jožefa v Buenos Airesu. V samostanski kapeli je ob tej priliki maševal njen brat Franček Prijatelj, kaplan iz Floride.

22: **Umrl je duhovni svétnik Karel Škulj**, ki je letos izpolnil 75 let. Pri pogrebu ga je spremljalo 48 duhovnikov in bogoslovcev in nad 400 rojakov. Na grobu so se poslovili od njega Alojzij Košmerlj, Rudolf Smersu, Vuk Rupnik in Ivan Korošec. Po njegovi smrti je izšla zadnja številka revije *Slovenska beseda*, katero je urejal.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

O BČNI ZBOR SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE je bil v soboto, 12. aprila, v Slovenski hiši. Vodila ga je predsednica dr. Katica Cukjati. Po podanih poročilih vodij vsakega odseka so bile volitve. Izvoljeni odbor, ki bo v naslednjih dveh letih vodil Kulturno akcijo, sestavljajo sledeči člani: predsednica dr. Katica Cukjati; podpredsednik delegat dr. Jure Rode; vodja teološkega in filozofskega odseka dr. Jure Rode, namestnik prof. Martin Sušnik; vodja literarnega odseka pisatelj in filozof prof. Vinko Rode; namestnik režiser Miha Gaser; vodja zgodovinskega odseka dr. Katica Cukjati; vodja likovnega odseka prof. Andrejka Dolinar Hrovat; vodja gledališkega odseka režiser Blaž Miklič; vodja znanstvenega odseka Tine Debeljak; glavni urednik Meddobja Tone Mizerit; Glas izdaja predsedništvo s sodelavci; blagajničarka računovodja Patricija Mugerli; pisarniška moč in tajnica ga. Teodora Geržinič; nadzorni odbor g. Božidar Fink.

V nedeljo, 27. aprila, je bilo **V NAŠEM DOMU** v San Justu **SKUPNO**

KOSILO UPOKOJENCEV, ki se ga je udeležilo lepo število članov. Po kosilu je sledil prost razgovor.

SKUPNI MLADINSKI ŠPORTNI DAN je bil v četrtek, 1. maja, **V SLOVENSKI VASI**. Mladi so se pomerili v raznih športnih panogah.

SLOVENC NA KNJIŽNEM SEJMU. Tudi letos se je Slovenija udeležila knjižnega sejma **V BUENOS AIRESU**. Prostor je delila z Grčijo, Francijo in Nemčijo. Na stojnici so bili razstavljeni letaki s turistično vsebino in knjige.

Dan kulturnega srečanja je bil 28. aprila v dvorani »Alfonsina Storni«. V uvodu je zastopnica veleposlaništva RS Katja Biloslav pozdravila avtorje, navzoče in prof. Mojco Jesenovec, ki je organizirala to srečanje. Odlomke svojih del so brali: Mitja Čander, Aleš Car, Mate Dolenc, Alojz Ihan, Dušan Jovanovič, Mojca Kumerdej in Aleš Šteger.

V sklopu sejma se je v sredo, 30. aprila, predstavila tudi slovensko-francoska pisateljica Brina Svit, ki je sodelovala pri okrogli mizi »*Od materinega jezika do posvojenega: pisateljki križajo meje*«.

Nekateri izmed gostov so obiskali tudi Slovensko hišo. Pod pokroviteljstvom **Slovenske kulturne akcije** so v soboto, 3. maja, prišli Mojca Kumerdej, Dušan Jovanovič in Mitja Čander. V soboto, 17. maja, pa je imela predavanje pri Slovenski kulturni akciji Brina Svit.

V soboto, 3. maja, je bilo **V SLOVENSKI HIŠI PREDAVANJE ZA VISOKOŠOLCE**. Govoril jim je g. Pavle Novak. Predstavil jim je glavne misli okrožnice svetega očeta Benetiktta XVI. *Spe Salvi*, v kateri govori o upanju, kot smeri, v kateri moramo kataličani iskati smisel življenja.

SLOVENSKI DOM V CARAPACHAYU je **PRAZNOVAL** svojo **48. OBLETNICO USTANOVITVE** v nedeljo, 4. maja. Slavje se je začelo z dviganjem argentinske in slovenske zastave in petjem obeh himen. Predsednik g. Franci Korošec je pozdravil vse obiskovalce Doma. G. Pavle Novak je daroval sv. mašo za vse žive in pokojne člane. Po maši je sledil kulturni program. Napovedovalka je omenila razne obletnice, ki jih Slovenci letos praznujemo: sto letnico smrti bratov Benjamina in Gustava Ipavca, dvesto petdeset letnico rojstva Valentina Vodnika in petsto letnico rojstva Primoža Truberja. Potem so poslušali odlomek iz knjige Cerkvena ordninga iz leta 1564, kjer Trubar naroča župnikom, naj otroke učijo pisati in brati v slovenščini. Najvažnejši del programa je bila **VESELOIGRA »KJE JE MEJA«**, ki jo je napisal Josip Ogrinec.

Dan kulturnega srečanja na knjižnem sejmu v Buenos Airesu. Foto Marko Vombergar

Režirala jo je Ani Klemen, nastopili pa so naslednji: Marta Vodnik, Jože Jan, Mikaela Resnik, Andrej in Sandi Žnidar in Andrej Klemen. Za odlično odigrane vloge so bili igralci in režiserka nagrajeni z burnim ploskanjem. Po igri je bilo skupno kosilo, nato pa srečelov in prijetna zabava ob zvokih slovenske glasbe.

DAN DUHOVNOSTI NA SSTRMB je bil v soboto, 10. maja. Udeležili so se ga vsi dijaki. Vodila sta ga gg. Franci Cukjati in Pavle Novak s sodelavci. Po uvodni misli so se dijaki zbrali po skupinah za razgovor o pomenu romanja. Imeli so priložnost za spoved. Dan duhovnosti so zaključili s sveto mašo, ki jo je daroval g. Pavle Novak; petje je vodila skupina petošolcev.

REDNI SESTANEK ZVEZE SLOVENSkih MATER IN ŽENA je bil v četrtek, 8. maja v **SLOVENSKI HIŠI**. Vodila ga je predsednica ga. Pavlina Dobovšek. Govoril pa je g. Pavle Novak o *geslu* »Družina je srce stvarstva«.

ROMANJE V LUJÁN. »Spet kliče nas venčani maj ...« Da, takrat, ko se v Sloveniji razcvete pomlad, romamo k naši Materi Mariji v Luján. V nedeljo, 11. maja, je mogočna bazilika tudi letos sprejela številne slovenske romarje, ki smo prihтели, da ji priporočimo svoje življenje, naše družine, vso slovensko skupnost, argentinski in slovenski narod. Geslo

VABILO

Vse rojake vabimo, da dostavijo na uredništvo naše revije (v Dušnopastirsko pisarno ali po E-pošti na dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar) fotografije z družinskih slovesnosti in obletic: krstov, porok, zlatih porok pa tudi umrlih sorodnikov. Fotografije je treba opremiti vsaj z najnujnejšimi podatki. Rojaki imajo možnost, da ob jubilejih svojih sorodnikov ali njih smrti v spomin kaj napišejo. Vse to objavljamo brezplačno tudi tistim, ki niso naročniki Duhovnega življenja in Božjih stezic.

Romanje v Luján. Popoldanska pobožnost je začela s pridigo g. Jožeta Bokaliča CM.
Foto Stane Snoj

letošnjega romanja je bilo: »Družina, nosilka življenja«.

Sv. mašo je daroval pater dr. Alojzij Kukovica. Ljudsko petje, ki ga je vodila priložnostna pevska skupina, je spremljalo mašno daritev. Gospa Anka Savelli Gaser je igrala na orgle. Mašo je vodil Janez Krajnik, prvo berilo je bral g. Božidar Fink, psalm je pel Marcel Brula, drugo berilo je bilo v španščini. Prošnje je prebrala predsednica Zedinjene Slovenije gospa Alenka Jenko Godec. Pri pridigi je pater dr. Alojzij Kukovica govoril o Svetem Duhu, bila je binkoštna nedelja, pa tudi o Mariji, saj smo poromali k njej za varstvo in pomoč. Med mašo je spovedovalo več slovenskih duhovnikov.

Opoldanski odmor smo izkoristili za kosilo pa tudi za prijateljska srečanja.

Popoldansko pobožnost je začel g. Jože Bokalič CM s pridigo o Materi Mariji, ki nas varuje in vodi v nebeško domovino. Sledila je procesija po trgu pred baziliko. Za križem, zastavami in banderom Svetogorske Marije so se uvrstili šolski otroci z učiteljstvom. Nato so vstopili v procesijo možje in fantje; kip lujanske Marije in Marije

Pomagaj z Brezij, ki so jo nosili fantje v narodnih nošah. Njim so sledile narodne noše, ministranti, duhovniki, redovnice, žene in dekleta. Med procesijo smo molili rožni venec in peli Marijine pesmi. Ko smo se vrnili v baziliko, so bile še pete litanije Matere Božje. Navdušeno smo peli in prosili za naše družine, slovenski in argentinski narod. Po blagoslovu z Najsvetejšim smo zapeli še pesem »Marija skoz' življenje«. Z zavestjo, da nas bo Marija varovala in z željo, da bi se prihodnje leto zopet vrnili v Luján, smo zapustili baziliko in milostno podobo Marije Pomagaj.

V četrtek, 15. maja, je bil v **SAN MARTINU REDNI MESEČNI SESTANEK ODSEKA ZSMŽ**. Vodila ga je predsednica ga. Polona Makek. Predavala je ga. Mari Keržič o življenju blažene Marije Ludovike.

39. PEVSKO GLASBENI VEČER je bil v Slovenski hiši v soboto, 17. maja. Organizirali sta ga mladinski organizaciji SDO-SFZ. Nastopili so mladi glasbeniki in pevci, da bi pokazali svoj napredek v glasbenem delovanju. Veronika Kržišnik je oblikovala ličen program. Bil je razdeljen v dva dela. Prvi del je obsegal bolj klasično glasbo, drugi pa moderno. Najprej je zapela Florencia Hrovat. Na klavirju je zaigrala Saši Podržaj, Janina Bracigalupo pa jo je spremljala z vijolino. Nato je zapela Klara Marinič. Marjanka Grohar in Tatjana Rožanec sta štiriročno zaigrali na klavir, Toni Podržaj pa je zabrenkal na kitari. Dekliški zbor Milina je pod vodstvom Marjane Jelenc Pertocco zapel tri pesmi. Skupina Uporniki je podala dve skladbi, Kristina Mehle pa je lepo zapela.

V dugem delu so nastopili: Luka Klemenčič je zapel, Luka C. Friends so zaigrali. Marko Urbančič je zaigral na orglice; nastopili so še: skupina Exaudi, The Kekec&Kranp Experience in za konec skupina EQE. Zvok sta imela na skrbi Pavle Malovrh in Pavle Erjavec, luči pa Aleš Šuc.

V soboto, 17. maja, je bil **NA SSTRMB SESTANEK STARŠEV PRVEGA LETNIKA**. Pozdravila jih je ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in

jih seznanila s programom učenja. Navzoči so bili tudi profesorji prvega letnika.

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU je v nedeljo, 18. maja **PRAZNOVAL 48. OBLETNICO USTANOVITVE**. »Praznik v našem domu je iz zdravih korenin«.

Številni rojaki, gostje in narodne noše so se zbrali v kapeli zavoda Presvetega Srca Jezusovega. Sv. mašo je daroval g. Pavle Novak, ki nadomašča obolelega dr. Jureta Rodeta. Pri pridigi je spomnil, da je ta dan praznik sv. Trojice. Slovesnost je povzdignil Slovenski pevski zbor San Martin pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic, ki je ubrano prepeval mašo sv. Bonifacija. Po maši so vsi navzoči odšli v Dom k skupnemu zajtrku. V spodnji dvorani je Marjan Boltežar pozdravil predsednico Zedinjene Slovenije gospo Alenko Godec, zastopnike bratskih domov in organizacij ter člane in prijatelje Doma. Vsi navzoči so sprejeli argentinsko in slovensko zastavo ter zapeli obe državni himni. Spregovoril je predsednik Doma dr. Viktor Leber in predsednica Zedinjene Slovenija ga. Alenka Jenko Godec. Sledil je odrski prikaz, ki si ga je zamislila kulturna referentka ga. Marta Jenko Škulj. V lepi sceni je bilo prikazano dvorišče Doma, kapelica in obe lipi. Mladci in mladenke so zapeli svojo himno. Vodi jih Monika Zupanc Filipič. Recitacijo »Pogrnjene mize« so podali Tone in Mikaela Podržaj, Erika Šenk, Dani Žagar in Sonja Petkovšek Boltežar. Otroci Rožmanove šole (voditeljica Nina Pristovnik Díaz) so recitali pesem »Sreča«. Zapeli so pesem »Bratci z levico, sestrice z desnico«, pod vodstvom Marjete Gerkman Žagar; na orgle jih je spremljala Saša Podržaj. Slovenski pevski zbor je pod vodstvom prof. Lučke Kastelic ubrano zapel »Voščilo«. Folklorna skupina je, pod vodstvom Ani Senovršnik, navdušeno zaplesala na melodijo »Praznik v našen domu«. Na mizo so prinesli torto; dr. Leber in inž. Kastelic sta ugasnila svečke. S tem je bil zaključen kulturni del prireditve, ki je imel tudi nevidne sodelavce: Janez Filipič in pomočniki, Irena Truden Leber, ki je oblikovala ličen program. Sledilo je skupno kosilo, ki

so ga pripravile članice ZSMŽ pod vodstvom gospe Polone Makek. Še dolgo popoldne so gostje obsedeli v prijetni družbi.

V petek, 23. maja, na večer pred praznikom Marije Pomagaj smo po slovenskih družinah prižgali sveče in **MOLILI V ZNAMENJU DUHOVNE POVEZANOSTI SLOVENSKEGA NARODA** v domovini in po svetu.

V soboto, 24. maja, je bil **DAN ŽRTVE IN MOLITVE** za vero in poštenost naših otrok in mladine. Zvečer je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša v ta namen.

ŽEGNANJE PRI MARIJI POMAGAJ. Žegnanje pri fari je bil v Sloveniji praznik za vso župnijo. To lepo navado smo prinesli v Argentino. Žegnaje pri Mariji Pomagaj je praznik vse slovenske skupnosti. V nedeljo, 25. maja, smo se zbrali v slovenski cerkvi na Ramón Falconu. Slovesno sv. mašo je daroval pater dr. Alojzij Kukovica, ker je bil delegat dr. Jure Rode zaradi bolezni odsoten. Pri pridigi je pater dr. Kukovica govoril o naši nebeški Materi Mariji. Pri sv. maši je lepo prepeval dekliški pevski zbor Milina pod vodstvom prof. Marjane Jelenc Petrocco. Na orglah jih je spremljala ga. Anka Savelli Gaser.

V dvorani škofa Rožmana so bile pripravljene mize za slavnostni kosilo. Velika podoba Marije Pomagaj, ki jo je naslikal Stane Snoj, je bila postavljena na odru. Dekliški pevski zbor Milina je pripravil kratek koncert Marijinih pesmi. Dekleta so zapela: Rože za Marijo, Ave Marija, Lučke gorijo, Dajte mi zlatih strun in O Mati čistega srca. Program je povezoval Jožko Rožanec.

Slavnostno kosilo so pripravile gospe Zveze slovenskih mater in žena pod vodstvom Pavle Škraba in ga tudi postregle.

Po kosilu so bile v cerkvi litanije Matere Božje. Pel jih je priložnostni moški zbor in vse ljudstvo. Na orglah jih je spremljala ga. Anka Savelli Gaser.

S praznovanjem žegnanja ne ohranjamo samo lepo navado, predvsem gojimo pobožnost do Matere Marije.

Ne pozabite nas nikdar! Slovenci v Argentini **SE** vsako leto **SPOMINJAMO POBITIH DOMOBANCEV IN VSEH ŽRTEV REVOLUCIJE**. Letos smo se zbrali k spominski proslavi v nedeljo, 1. junija, **V SLOVENSKI HIŠI**. Sv. mašo za vse pokojne žrtve je daroval pater dr. Alojzij Kukovica, somaševal pa je g. Pavle Novak CM. Pri pridigi je pater dr. Kukovica zatrjeval, da je bil pokol domobrancev največji zločin nad slovenskim narodom. Poudaril pa je, da moramo morilcem odpustiti in moliti za njihovo spreobrnjenje. Pri žalni sv. maši je pel Slovenski pevski zbor San Martin, pod vodstvom prof. Lučke Marinček, na orgle jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Po končani maši smo šli na dvorišče. Predsednica ZS gospa Alenka Jenko Godec, podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc in predstavnik borčevskih organizacij France Oblak in Slavko Urbančič so položili venec rdečih nageljnov pred spomenik. Pater dr. Alojzij Kukovica je opravil molitve za rajne; Franci Žnidar pa je zaigral na trobento. Žalni zvok je odmeval v nebo mrtvim junakom v spomin. Vsi skupaj smo kot zavezo naši zvestobi zapeli pesem: »Mi legionarji, mi domobranci ...«

Občinstvo je napolnilo dvorano škofa Rožmana, ki je bila za to priložnost okrašena s cvetjem in zelenjem. Od stropa do tal so visele barve slovenske zastave z domobranskim orlom. Spominski govor je imel g. Božidar Fink. Govoril je o času revolucije in pobojev ter razmišljal o spravi. Odrski prikaz »Izteka se čas« je bil oblikovan na poetično besedilo dr. Marka Kremžarja. Uvod in epilog pa pesmi Toneta Rodeta. Priprava in režija sta bili delo Štefana Godca. Nastopili so: Marjanka Oblak, Jože Oblak, Marjanka Ayerbe Rant, Veronika Godec, Nevenka Godec Zupanc in Toni Rován. Pevske vložke je prispeval moški zbor San Martin pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic. Zapeli so: Soča; Marija pomagaj nam in Slovenec sem. Umetniško sceno je naredil g. Tone Oblak s sodelavci. Luči in zvok je imel na skrbi Aleš Šuc s sodelavci. Lep programski list je oblikovala Irena Žužek.

malo za šalo...

MENOTTI - Italijansko-ameriški komponist Giancarlo Menotti je dejal o sopranistki, ki je nastopala na festivalu dveh svetov v Spoletu, da je v drugem dejanju – ravno v izredno dramatičnem prizoru – izgubila gumb in glas. Dodal je:

»Gumb je srečno našla.«

MENŠIKOV - Ruski knez Aleksander Danilovič je bil minister za mornarico in poslanik v Carigradu. V njegovi delovni sobi je viselo razpelo med slikama dveh ministrov-sodobnikov.

»Kaj to pomeni?« so ga vprašali.

»Kristus med dvema razbojnikoma,« je resno odgovoril Menšikov.

MERCIER - Belgijski kardinal in domoljub Désiré Mercier je rad navaljal tale dogodek:

Med pridigo v podeželski župniji so pričeli jokati vsi razen enega. Tega je nekdo vprašal:

»Kaj pa ti?... Nič ne jokaš?«
»Jaz? Zakaj? Saj nisem iz te župnije.«

MERLINI - Italijanska gledališka in filmska igralka Elsa Merlini je prišla v florentinsko restavracijo, kjer so ji postregli s toskansko posebnostjo, imenovano »list«, to je s čisto tanko rezino mesa. Merlinijeva je obračala in obračala rezino, ker pa se ji je zdela pretanka in preveč prozorna, je poklicala natakarka in ga vprašala:

»Kako se imenuje ta jed?«
»List,« je odgovoril natakarka.
»Potem mi prinesite zvezek!«

Ljubko dekle je vprašalo Elso Merlini:

»Čez nekaj mesecev se poročim; ali mislite, gospa, da je profesor matematike lahko dober soprog?«

»Ne,« je odgovorila Merlinijeva, »ne vem, zakaj bi moral biti profesor matematike izjema.«

Resnica vas bo osvobodila – škof Gregorij Rožman in njegov čas

– Stane Snoj 161

Jezus Odrašenik, edino upanje

– François X. Nguyen van Thuân 164

Nameni Apostolata molitve 167

Na romanju pri Materi Božji

– Lojze Kukovica 168

Na romanju – Vladimir Jurij Voršič . 170

Ignacij Lojolski – Silvester Čuk 170

Blagor usmiljenim – Sveti Avguštin 171

Ne boj se, jaz sem s teboj –

Dnevnik sv.Favstine Kowalske 173

Ali znamo meditirati? – Po Antonu

Nadrahu 176

Kaj je bila sveta maša za p. Pija? . 176

Za novo kulturo življenja – Primož

Krečič 177

Le zakaj je bežal? – Marko

Kremžar 179

Zgodovinski dogodki, kot jih

vidimo danes – Božidar Fink 180

Škof dr. Rožman reši tisoče

Judov – Peter Urbanc 183

Kaj danes pravijo muslimani

o Jezusu in o kristjanih

– Lojze Kukovica 184

Polje, kdo bo tebe ljubil – Ernest

Hirschegger 186

Duhovno življenje je objavilo –

Jure Vombergar 188

Iz naše kronike – Metka Mizerit 189

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Opozicija vedno pozna boljše rešitve kot vlada, ampak samo dokler je v opoziciji.
- Otroci revolucije so čez noč postali sirote brez očeta in matere.
- Partijci so šli pred vojsko v podzemlje, med njo in po njej pa so tja pospravili svoje nasprotnike.
- Pazite se tistih kameleonov, ki so vedno rdeči.
- Po diktaturi šibkejšega pride na vrsto diktatura močnejšega.
- Po fevdalizmu smo podedovali nekaj zapuščenih graščin, po socializmu pa nekaj imenitnih vil in kopico dolgov.
- Po očetu je podedoval desetobno vilo z bazenom in delavsko poreklo.
- Po peti demokratizaciji bomo laže zadihali.
- Po političnem prepričanju je bil falot.
- Pogoji za bolj demokratično družbo je manj strahu.
- Pogoji za spravo je, da se mrtvi opravičijo živim.
- Pogumno korakamo v prihodnost in se spotikamo ob preteklost.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Oblikovanje in prelom:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 C1289ABJ Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4301-5040 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **ITALIJA: Trst:** Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$100; po pošti: \$115 - Bariloche: \$110 - **OBMEJNE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 90; brez BS: USD 65 - **AMERIKA:** DŽ+BS: USD 110; brez BS: USD 75 - **EUROPA:** DŽ+BS: €100; brez BS: €70; **OSTALE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 120; brez BS: USD 80. - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina** - Duhovno življenje izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS

Komisija vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč na Slovenski pristavi
Foto Matjaž Čeč ... v San Justu – Foto Marko Vombergar

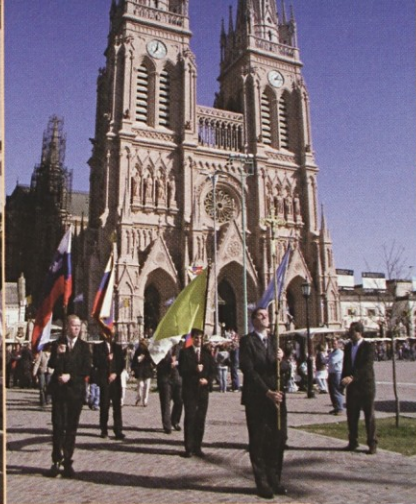

Vokalna skupina Perpetuum Jazzile iz Slovenije na obisku v San Justu – Foto Marko Vombergar

Marko Fink, operni in koncertni pevec na Slovenski pristavi v Castelarju
Foto Kenda

Z letošnjega romanja v Luján

Foto Pavel Brula in Stane Snoj

Correo Argentino Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovna. Director: Mons. dr. Jorge Rodríguez.
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina